

"OD BOJA DO ZMAGE"

"KDOR NE MISLI SVOBODNO, SE NE MORE BORITI ZA SVOBODO!"

Štev. 41.

Chicago, Ill., 11. oktobra 1907.

Leto VI.

Delavci! Od Minnesote proč! 17,000 rudarjev je še vedno na štrajku! Ne vrjamite lažnjivim kaptalističnim listom, ki poročajo, da je rudarski štrajk končan. Ne poslušajte agentov, kteri so v službi kompanije in kaptalistov!

NAROČNIKI IN SOMIŠLJENI "GLASA SVOBODE"

POZOR!

Vsa pisma in druge pošiljatve, ticoče se našega lista, naslovite od sedaj zanaprej na sledeči naslov:

Glas Svobode, 683 Loomis St.,
Chicago, Ill.

NAZNANJE

vsem cen. naročnikom, čitateljem in somišljenikom "Glasa Svobode".

Trosi se laž, da utegne "Glas Svobode" propasti. Da zavežem nekaterim jezikom, izjavljam tem potom, da 'Glas Svobode' bo izhal, rekno kot doslej, in da to žuba M. V. Konde proti I. A. Kakerju in I. Moleku nima nikaknega vpliva na list.

Chicago, Ill., 9. okt. 1907.

Lnd. Mayer,
pooblaščenec M. V. Konde.

Razgled po svetu.

NEMČIJA.

Berolinski listi zopet obirajo eden "dvorni škandalček". Leopold Woelfling, bivši nadvojvoda Toskanski in brat sedanje signore Toselli, se je ločil od svoje žene, bivše gledališke igratke Viljemine Adamič, in se na novo poročil s hčerjo nekega kovača iz okrožja Pičkou v Šleziji. Da je pa "škandalček" bolj popolen, trdi "Beroliner Zeitung", da je sedanja gospa Woelfling, ki je seveda "lepa", popravila v Berlinu in Monakovem radi nemravnosti pod policijskim nadzorstvom. Woelfling se pa menda za to obiranje veliko nezameni, kajti v kratkem se namestava iz Švice preseliti v Nemčijo.

AVSTRO-OGRSKO.

V Avstriji je izkrumnil veliki

štajk železniških uslužbenecv. Strajka kakih 70.000 železničarjev. Promet je skoro povsod ustavljen, zlasti tripi Južna železnica. Na Dunaju so mlekarji najeli automobile, s katerimi prevažajo mleko. Vlada namerava poklicati v dejansko službo vse rezerviste, kateri so vojaki, ter jih eventualno rabiti proti železničarjem.

Brzojavka iz Budapešte poroča o velikem delavskem gibanju tudi na Ogrskem. Pripravlja se splošni štrajk in tudi — vojaške čete so pripravljene za akcijo. Delavci pod vodstvom socialnih demokratov so priredili javne shode v dvainštiridesetih raznih mestih in vaseh po Ogrskem. Položaj je zelo kritičen.

Izzeljenci v Ameriki

so postali v letu 1904. v Avstro-Ogrsko lepo sveto okoli 170 milijonov K, leta 1905. pa okoli 184 milijonov K in leta 1906. okoli 250 milijonov K.

Bjørnson proti Apponyiju.

Apponyijev šelski zakon, ta najgroznejši atentat v celi Evropi na nedolžne otroške duše, je izrazil, kakor se vidi, v Evropi največjo nevoljo. Eden od največjih ljudi, slavni norveški pesnik Bjørnstjerne Bjørnson je postal iz Alestadu na monakovski kongres "društva za mir" tole zelo važno in značilno pismo:

"Smatram si v zelo veliko čast, da sem pozvan v tako odličen krog, posebno, ker me poziva vaše društvo. No, jaz se moram vzdržati, da ne pridev. To storim zato, da ne napadem tako ostro, kakor to morem samo jaz, nekih članov mednarodne skupščine za mir, ki tam zagovarjajo mir, a doma zatirajo podjarmljene naročne. Ako se nočes boriti z vsemi močmi proti moralni vojski, tedaj je brez koristi in celo hinavščina, da se boris proti vojski. In ako nočes, da pričneš pri samem sebi, ampak iščeš kopijo mučenikov, tedaj ni treba, da se na skupščini predstavljaš za apostola miru. Ako bi n. pr. grof Apponyi, sedanji ogrski ministrski minister, prišel direktno izza grdga zatiranja Slovakov kot izbrani predstavnik svojega naroda na kakšno mednarodno skupščino za mir, ki bi bil jaz na njej, tedaj bi jaz podvzel vse, da bi Apponyija vrgli iz dvorane!"

Ameriške vesti.

Katoliški far obsojen.

V Pittsburghu, Pa., je bil katoliški duhovnik, Ludvig Szezygiel, spoznan krvim umora dveh bratov Andreja in Steveta Starzinskega in obsojen v tridesetletno jedo. Umor je izvršil v Chieagi odkoder je po zločinu zbežal v Pittsburgh. Duhovnik se je pri sodišču izgovarjal, da je strejal

v silobranu.

Kapitalističen umor.

V tvornicah Standard Steel Co. v Butler, Pa., je zadnjo nedeljo eksplodiralo tekoče železo. Posledica: sedem mrtvih in 22 ranjenih.

Pettibone — kmalu prost.

Iz Boise, Idaho, poročajo, da obravnavata proti George Pettibonu, katero je sodnik Wood določil na 15. oktobra, se najbrž še ne bo začela rečenega dne. Pettibone še ni okreval na holezni, katera ga muči že več tednov, in njegov zdravnik je izjavil, da možnikar ne bo sposoben v tem kratkem času priti v sodno dvorano. Državno pravdništvo, ki bo tožilo Pettibona kot Moyerjevega in Haywoodovega sokrivca pri umoru eks-governorja Steunenberg, se tako malo pripravlja za to obravnavo. Glavni zagonnik tožiteljstva in governor Gooding imata te dni konferenco na katerej se bodo posvetovali o važnejših točkah v tej zadevi. V Boise vlada splošno mnenje, da bode Pettibone proti varčnim izpuščen ali pa popolnoma oproščen od obtožbe.

Njegov odvetnik, slavni Clarence Darrow, ki je s svojim zagonnikom oprostil Haywooda, se tudi nahaja pod zdravniško oskrbo v Boise, Idaho. Operiran je bil že dvakrat na levem ušesu.

Ameriški farji, hujšači proti delavskim unijam.

Kako ameriški farji hujškajo delavce in delavke proti delavskim organizacijam, dokazuje veste, katero sporoča "Chicago Daily Socialist" E. F. Flood, generalni organizator za American Federation of Labor. Flood se nahaja v Tell City, Ind., kjer organizacije delavcev in delavke, ki delajo v ondotrih tvornicah za sobne oprave in pohištvo. Delo je težavno, poroča Flood. Tukajšnji "ministri" zelo nasprotujejo uniji in na vse mogoče načine farbajo delavce, da se ne bi organizirali. Ko sem vprašal eno delavko, zakaj da se tako brani unije, mi je odgovorila: "Zato, ker jaz bi šla rada v nebesa, da tam vidim svojega malega sina, ki mi je pred kratkim umrl." Ko sem jo začuden ponovno vprašal, kaj da ima to opraviti z unijo, mi je rečla, da je tako izjavil njihov "minister". Kdor pristopi k delavski uniji, ta ne bo šel nikoli v nebesa, rekel je "minister".

Na ta način so duhovni zbegali malone vse delavstvo in ga odstranjili organizatorji. V Tell City Furniture Factory — pravi dalje Flood — dela okrog 300 delavcev in delavk, a plače imajo moški po \$7 na teden in ženske, ki se bavijo s pletenjem in opremanjem stolov, pa 67c za tucat izdelanih stolov. In to ubogo delavsko paro od-

vračajojo farji s svojimi blažnimi izmišljotinami od unij. Grozijo ji z izgubo nebes, katerih nikjer ni, samo da oni lažje pasejo svoje trebuhe. Uboga delavska para! mesto, da bi farje zavrnila, da naj sami stradajo in čakajo nebes — po jim gre še na limanice.

Duhoven — išče skabe.

"Herald" v New Britain, Conn., je 6. okt. prinesel naslednjo novico:

Rev. M. Martinson iz Eveletha, Minn., je prišel v naše mesto z namenom, da dobi večje število švedskih delavev in jih odpelje v Minnesota, kjer jim obljudila stalno v ondotrih železni rudnikih. Obeta jim plačo od \$2 do \$5 na dan. Kolikor je nam znano, do sedaj se ni še nihče oglasil, da je pri volji iti z Rev. Martinsonom.

Jako lep duhovnik, katerega je U. S. Steel trust najel, da išče skabe za Minnesota in skuša zlomit štrajk rudarjev. Delavci najmu pa še polnijo bisago!

Štrajk učiteljic.

Radi znižane plače so še učiteljice v Syracuse, O., na štrajk. Zakon odreduje, da mesečna plača za učiteljice ne sme biti izpod \$40, a ondotri šolski svet je določil učiteljicam samo \$25 mesečne plače. Učiteljice zahtevajo zakonitih \$40 na mesec.

Mitchell zopet bolan.

John Mitchell, predsednik United Mine Workers, je zopet bolan in se bo moral najbrže ponovno podvneči operaciji na splečiu.

Duhovniki in železnice.

Do sedaj so duhovniki po ameriških železnicah plačevali samo polovico vozne cene. S 1. jan. 1908 bodo pa to odpadlo radi znižane voznine 2 c. na miljo in duhovni bodo morali na vseh železnicah v Združenih državah plačati tiket za isto ceno, kakor vsak drugi potnik.

Trgovina s človeškim mesom.

Trgovski tajnik Straus in našelniški komisar Sargent v Washingtonu sta se sporazumela za najstrožji nastop proti sramotni trgovini z dekleti. Na potovanju po severozapadnih in pacifičnih državah se je Sargent prepričal da se v nemoralne namene uvaža večko več žensk, kakor se je pa do zdaj mislilo. Natančna preiskava je dognala, da se je uvažalo ne samo Japonske temveč tudi deklete iz Austrije, Francije, Rusije in Italije. Dovajalec tega "blaga", kakor tudi take, ki se s tem "businessom" pečajo, bodo izgnali.

Več kosov dobro ohranjenega pohištva je na prodaj. Kupej naj se oglasijo na 576 W. 21th Str., Chicago.

LOKALNE NOVICE.

— Jutri t. j. 12. oktobra predi naši vrli Slov. Del. Pevski Zbor "Orel" veliko veselico s koncertom, katera se vrši prigodom petletnice njegovega obstanka. Veselica bude zvezčer v Narodni dvoranji (veliki gledališčni dvorani), vogel 18. ceste in Center Ave. Po dolgotrajnih in obširnih pripravah pевskega zboru za ta dan, sodimo, da bo ta veselica jedna izmed najzanimivejših v letosnjem sezoni. Vsled tega diskreno pripravljamo rojakom in rojakinjam, da se vdeleže te veselice v izbornem številu.

"Orlu" pa k njegovi petletnici kličemo: Živi, rasti, cveti!

— Hermana Bilika, kateri bi imel danes umrli na vešalah v tukajšnji County Jail radi zatruljenja rodbine Vrzal, je za nekaj časa še rešil njegov odvetnik. Posrečilo se mu je dobiti zadostno svoto denarja, s katero boč Bilik apelirati na višje sodišče. Sodnik je vsled tega prestavil Bilikovo usmrčenje na 8. novembra t. l. Bilik je torej rešil denar ne pa — postava.

Zadeva "Glaza Svobode".

Z ozirom na članek v zadnji številki "Proletarca" "Vsestranska obrščka vsestranskega Kakera oziroma dodatno "opombo" pod tem člankom, pojasnjujem sledče:

V oni "opombi" je rečeno, da je list (Glas Svobode) pod sodnisko upravo radi dolgov. Da se ne bodo naši čitatelji, naročniki in ostali somišljeniki, ki se namernajo naročiti na list, in katerim stvar še ni znana, motili, jim povem, da je list "Glas Svobode" na pritisk bivšega lastnika M. V. Konde le sekvestiran. To pa radi tega, ker je Kondla na kupnino prejel le \$250, a za ostalih \$1750 je okrok že zapadel. Ako Molek in Kaker ne plačata Kondu dolgo v določenem času, prevzame Kon da zopet list — in mirna Bosna.

L. Mayer,
pooblaščenec M. V. Konde.

Sodruži, somišljeniki! Najostrejši meč, ki bode kapitalizmu in njega zavezniku, klerikalizmu uskal smrtonosne rane, je socialistično in svobodomiseln časopisje. K temu spada tudi "Glas Svobode". Segajte po njem! Širite ga med prijatelji, znanci in sosedji! Vsak nov naročnik je nov korak do zmage.

Delavci! Pristopajte k delavskim unijam, kjer se nahajajo v vašem okolišču. Posebno velja, to rudarjem v Minnesoti in drugod po zapadu, koder ima Western Federation of Miners svoje lokalne unije.

Organizacija je moč, s kero računajo vaši delodajalci.

Na devinski skali.

Zgodovinska povest.

Peti del.

(Nadaljevanje.)

IV.

Hema je poskusila hoditi ali omagala je pri prvih korakih. Noge so ji bile zatekle, tako da ni mogla stopati in jokaje se je zgrudila na svoje ležišče.

"Pusti me tukaj, Katarina, jaz ne morem naprej; pusti me tu umreti in hiti rešit Jurja. Reci mi, da sem hotela s teboj, pa nisem mogla."

"Ne, Hema, jaz te ne zapuštim. Le pogumna budi — noge se bo navadila hoje in če ne boš mogla hoditi, te bodeva Vidal in jaz nosila."

Pri teh pogumnih besedah pa je Katarina sama morala napenjati vso enerzijo, da ni omahnila, kajti tudi njene noge so bile zatekle in so jobolele, da bi se bila najraje razjokala.

Časih tudi najtrdnejša volja ni kos telesnim slabostim. Katarina in Hema sta kmalu spoznali, da nista v stanu, vzdržati se dlje časa na nogah, kajti so korakati čez cestro kamnenje, morda vso noč, tih ob previdno, da bi ju nihče ne zapalil. Ali ni jima preostalo nihče druga, kakor da gresta naprej. Hema je hodila z nadejo, da vendar še najde kako zavetišče, kjer bi lahko ostala in se odpočila. Katarina pa je hodila s strahom v sreču, da obleži na potu in da ji ne bo mogoče rešiti Jurja. In prav ta strah ji je dajal čezaravni moči, da je premagovala svoje slabosti in mestoma z Vidalem celo nosila Hemo.

Že je bila noč legla na zemljo, ko je Vidal, ki je vedno hodil pred Katarino in pred Hemo, zaledal gost dom, ki se je izga grič dvigal proti lumenjskemu nebnu. Splazil se je s svojimi spremjevalkama na grič in zaledali so v mali dolini velikanski ogenj, ki je razsvetljeval vso dolino tako, da so se jasno razločili tamkaj taboreči vojščaki in kadarki je plamen udaril posebno visoko kvišku, tedaj so se v daljavi nad dolino pokazali medli obrisi devinskega gradu.

Po širinem Krasu je vladala nočna tihota tako, da bi pač nihče ne bil slutiš, da je tukaj zbrana armada treh tisoč mož. Katarino je obšla slutnja, da je to tihota pred viharjem; uganila je, da se pripravlja armada za naskok in da se mora požuriti kar le mogoče, sicer pride prepozno.

Pred vsem je Petru Vidalu moral dospovedati, da njo in Hemo popelje po skrivni poti do Devina. V to svrhu je najprej pojasnile blaznemu pevcu, da so v armadi najhujši sovražniki njegovih in potem vzbudila v njem manjše, da stori znamenito delo, ako se mu posreči vtihotapiti sebe in svoji spremjevalki v Devin. Lahko to ni bilo.

"Spominjam se, Peter Vidal," je končno rekla Katarina, hoteč podpreti svojo prošnjo, "da te je Juri Devinski rešil smrti, ko so te psi gospe Jute pl. Marshland botali razigrati in da te je na svojih rokah nesel iz razbojniškega gradu ter te otel strašnemu koncu."

"Ah, to ni bil Jurij Devinski," je odgovoril blazni pevec, to je bil moj prijatelj Orfej. Jaz nisem Jurju Devinskemu nikake hvale dolžan. Toda vas in vašo prijateljico popeljem varno in sigurno v Devin — v to zastavim svojo glavo — in jutri bom z zidu Devinskega grada oznamil svojim sovražnikom, da so terci. O, to bo skrasen trenotek!"

In zdaj so šli vsi trije dalje. Plazili so se zopet čez kamnenje. Hemi in Katarini so krvavele noge in roke; večkrat je katera obležala, a premagala je vse bolečine in nadaljevala pot. Nihče ni govoril besede, ker se je bilo ba-

ti, da stoje kje straže. Dostikrat so se morali vsi črige uleči na zemljo in se plaziti, kajti vsak čas je bilo v bližini slišati rožljanje orožja in človeške korake.

Oddahnili so se sèle, ko so videli, da so srečno prišli okrog domne, v kateri je gorel ogenj in ko se pred seboj zagledali luči.

"Tu je Devin," je dejal Vidal, ki se je zdaj prvič ustavil. "Kmalu budem v varnosti."

Sli so dalje in prišli do nasipa.

"Ta nasip so gotovo napravili oblegane, da lagrijne odbijajo sovražne napade," je menila Katarina. "Kako pridevno čez nasip?"

"Le idite za menoj," je dejal Vidal. "Pripeljam vas sigurno v grad." Vidal je šel naprej in se je smelo splazil čez nasip, dočim že Katarina od strahu skoro one megla, videč, da nasip ni zastrupen. Prešinila jo je strašna misel, da je patrijarhova armada že zavela Devin, in da stoji okrog grada samega alko ni vdrila že v grad.

"Vidal," je tiho zaklicala Katarina, "Vidal!"

"Le idita za menoj, v gradu nas čakajo in pripravljena je sijajna večerja," je odgovoril blazni pevec in šel naprej ter izginil v tem, dočim sta Katarina in Hema ostali na nasipu in se ih stiskali druga k drugi. Jasno jima je bilo, da v obleganem kraju ne more vladati tak mir, kakršen je vladal v hišah, ki so ležale pred njimi in v katerih ni gorela nobena luč, dočim je bilo v gradu več oken razsvetljenih, a neverjetno se jima je tudi zdelo, da bi vladala taka tišina v kraju, ki so ga sovražniki že zavzeli. Ta negetovost je še pomnoževala njuno bojanjen, tako, da se nista upali storiti kak korak, nego se usedli na notranje znožje iz kraškega kamena napravljenega nasipa in tiho jekajoči, kajti da jima načlomi usoda.

Noč je bila dolga, ali tudi, ko se je začelo daniti, ni prenehala grozna tihota. Nikjer ni bilo slišati niti najmanjšega šuma, nikjer se ni prikazalo človeško bitje. Trepetaje strahu sta se plazili čez nasipu od Devina v stran, ker se nista upali v vas in se skrili na nekem vrtu, hoteč tu počakati, da se prikažejo ljudje. Minile so ure — a smrtna tihota še ni nehal, še ni bilo videti nikogar.

Končno se je prikazala iz hiše starca žena, ki je prestrašena vzkliknila, videč onemogli dekliči. Spravila ju je v hišo in jima povedala, da je patrijarhova armada po tridnevnih naskokih zavela Devin in skoro vse prebivalstvo pomorila. Pri življenju so ostali le tisti, ki so bili pravočasno zbežali v grad.

"In gradu niso zavzeli?" je tressoč se po vsem životu vprašala Katarina.

"Devinske skale ne zavzame noben sovražnik," je z nekim ponosom rekla starka. "Že stoletje zaganjajo ogleski patrijarhi v te skalo, a nikdar niso zmagali."

"In gospodar in Juri Devinški."

"Ta je v Senožecah," je odgovorila ženica. "Tu je pač pustil večji del svoje armade, ali ker ve, da je devinska skala nepramagljiva, je odšel v Senožec."

"Katarina — ali pojdeva v Senožec?" je uprašala Hema.

"Da, v Senožec pojdeva," je odgovorila Katarina, a komaj je izpregovorila te besede, se je od prevelikega napora zgrudila skoro brez zavesti poleg svoje napole mrtve prijateljice.

V.

Vojni načrt devinskega vladarja je bil jasno preprost. Juri si je hotel v Devinu ohraniti najmočnejše zavetišče in zato se je umaknil v Senožec, vedče, da mu patrijarhova armada gotovo sledi. Patrijarhu je bilo na tem, da dobi Jurija v roke, in sicer tekom štiridesetih dni, zatočil vedel je, da se po tej dobi razprši večji del armade in zato se armada tudi ni mudila pred Devinom, nego je od-

rnila proti Senožecam.

Ko so se pojavili prvi oddelki patrijarhove armade v senožecski okolici, je Juri sklical svoje viteze in jih je peljal na grajski stolp, odkoder je bil dober razgled na vse strani. Juri je bil menjen, da kaže najbolje, ako maskoči posebe vsak oddelek patrijarhove armade, se predno bi se mogel utaboriti, ker bi takoj najljublje pričel sovražniku občutnih izgub, ne da bi mu mogli pomagati drugi oddelki. Večinoma so vitezi pričevali teji misli, ugovarjal pa je Tomaž Ratinski.

"Tvoja vmena, se spoprijeti s sovražnikom, je sicer hvaljedna ali kaže, da si se doslej vedno vojskoval samo na ravnom polju in nisi vajen, čakati za trdmi zidovi na sovražnika. Čim zagledaš sovražnika, ti zavre kri in twoja roka se oprijema meča. Toda pomisli in preundari, če ti more še takoj srečen napad na posamezne oddelke patrijarhove armade res kaj koristiti. Denimo, da se ti posreči uničiti te oddelke popolnoma — na vsak način izgubiš tudi ti lepo število krepkih sulic. Patrijarhova armada bi že prenesla to izgubo, ker je velika, ti pa bi te izgube ne prenesel. Na vsakega tvojega moža pride petdeset patrijarhovih — v takih razmerah pa moraš gledati, da ne izgubiš po nepotrebnum nobenega moža."

"Prav ti prvi oddelki patrijarhove armade so za moje podložnike najhujša nadloga," je ugovarjal Juri. "Ti poropajo in poplenijo vse."

"Če uničiš razbojniške tolpe, ki so se pridružile patrijarhovi armadi, izkažeš samo patrijarhu uslugo. Naša naloga je, poraziti tiste, ki so res nevarni, to pa niso ti razbojniki. Patrijarhov legat jih je poslal naprej, da provzroče med prebivalstvom strah in da izvabijo tebe v boj; jutri bi ti bil utrujen, in tedaj bi te lahko z uspehom napadel jedro patrijarhove vojske."

"Prav praviš, Tomaž; tvoji svetni so vedno modri. Počakajmo teraj do jutri — potem pa pojdem v boj."

"Tudi to bi bila napaka, ki bi se lahko bridko maščevala," je menil Tomaž Retinski. Sulica proti sulici, med proti meču — to je igra, kateri se moramo mi izogniti. Denimo, da vsak naš mož ubije pet nasprotnikov predno sam pada — končni izid bi bil za nas obupen. Le če ostanemo za nasipi in zidovi senožeckega gradu, bi se mogli uspešno braniti. Tu bo moral sovražnik vsak kamen, ki ga hoče zavzeti, dragi in krvavo plačati in trdno smemo upati, da se bo naposled poražen moral umakniti."

"Na nekaj pa vendar niso misili," je dejal Juri. "Če naskočimo sovražniku, se lahko združimo, zmagu nam je zagotovljena, če napademo vsi posamezni oddelki. Tu pa smo nepravili okrog vasi dolge nasipe in razdeliti se moramo tako, da ne bo nikdar mogoče udariti na sovražnika, nego se bomo vedno morali samo braniti."

"Nič zato! Še vedno bo časa dovolj, da osredotočimo vse svoje moči. Naj zavzamejo prvi nasip; to jih bo mnogo veljalo, mi pa se umaknemo za drugi nasip; če ga zavzemo, jih bo to zopet mnogo veljalo, mi pa se umaknemo v grad. Grajsko zidovje je visoko in trdno, nas pa bo toliko, da noben sovražnik ne bo mogel priti čez te zidove. Sicer pa je čas na najboljši zavetnik; čimveč časa potrati sovražniki, tem sigurnejša je naša zmaga."

Juri se je zamišljen nastonal na svoji dolgi meč. Šele čez nekaj trenotkov je rekel:

"Da, čas je naš najboljši zavetnik, pa tudi naš najnevarejši sovražnik. Toda naj velja tvoja misel. Sicer pa v celi okolici ne vidim ne ene zastave, ki bi jo bilo vredno vzeti, če odštejem zastavo Ottona Vipavskega. Temu pa meni pač ni več treba dokazovati, da

se ga ne bojim."

Vitez so z Jurjem vred zapustili stolp in so šli na grajsko dvorišče, kamor je bil dal Juri sklicati senežecko prebivalstvo in kamor so prišli tudi prebivalci iz okoliških vasi, ki so bežali pred sovražnikom. Juri je zbrani množiči povedal, kako misli braniti vas in grad do skrajnosti in je tijudstvo pozivjal, naj ga pri tem podpira, zlasti ker je skoro gočovo, da napade sovražnik Senožeca.

Ko se je naposled še domenil z vitezi glede različnih posamičnosti pri obrambi, je odšel v grad v svojo sobo, kamor sta ga spremljala samo Komolja in Hasan.

Hasan je prinesel Jurju meč in sulico in bodalo, vse je Juri natanko pregledal in potem začel devati nase oklep in oblačiti ženske rokavice. Med tem se je ugovarjal s Komoljom.

"Sli-sli pregledal skladisča, kjer je shranjeno orožje?"

"Da," je dejal Hasan. "Vzemi vendar Tomaž Retinskega s seboj."

"Saj pozna to tvojo tajnost vendar twoj bivši varuh," je dejal Tomaž Retinski.

"Tomaž je častivreden junak, ali te tajnosti ne morem drugemu zaupati, kalkor tebi," je dejal Juri.

"Tomaž bi takoj razkril to tajnost, če bi v vasi pogrešal vode. Dokler je ta tajni vodvod vsemu svetu neznan, nam bo v neizmernu korist, a lahko bi postal naša poguba, če bi ljudje zanj izvedeli."

"To je res," je menil Komolja. "S tem, da ste spodili Rajmonda, se še niste odkrila vseh izdajalcev. Gorje nam, če bi eden teh izdajalcev izvedel za tajni vodvod."

V tem času je vstopil Hasan in je prinesel Jurju večerjo. Hasanov vstop je presenetil Jurja in Komolja. Obema se je zdelo, da je to poseben slučaj, da je vstopil Hasan ravno v trenotku, ko sta govorila o izdajalcih. Nehotično se Juri in Komolja spogledala in ko je Hasan zapustil sobo, je uprašal Juri:

"Kaj misliš ti, Komolja, o tem mojem sužnju?"

"Ne vem, kaj naj rečem. Ko bi bil jaz v njegovi koži, jaz bi Vas sovražil iz vse duše."

"Ali saj je vendar na svoja ušesa slišal, da se jaz Zulejkje nisem nikdar dotaknil; slišal je to v trenotku, ko je moral verjeti mojim besedam, saj sem jih potrdil s prisego. Hasan ve, da so me rimske mašniki kerivčno in lažljivo obdolžili. Zukaj naj me sovraži!"

"Zato — ker ve, da Vas Zulejka ljubi."

"To vendar ni moja krivda."

"Čemu bi se o tem preprial? Pojdive raje gledal, kako je s podzemskim vodovodom." S temi besedami je Komolja naredil konec pogovoru, ki se mu je zdel povsem brezploden in je Jurija opozoril na vso resnost njegovega položaja.

ga vodovoda senožeckega."

"V tem oziru si v zmoti, moj ljubi Komolja," je smehlje rekel Juri. "Stavnik je ponesrečil, prav ko je končal svoje delo. Toda skrivnost podzemskega vodovoda je zaupal svojemu sinu in ko je ta ležel na smrtni postelji, je razodel svojo tajnost mojemu očetu. Bil sem še otrok, ko me je očet očpelj v klet tega starodavnega stolpa in mi vse pojasnil. Od tedaj nisem bil več v teh skrivnostih podzemskih prostorih. Treba je, da grem zopet dol. el bi sam, toda zgodil se lahko, da me zadene v boju kaka nesreča. In zato je treba, da še kdo pozna to rodbinsko tajnost."

Juri je za hip umolknil in potem tako na lahko dejal:

"Odločil sem se, da vzemam tebe, Komolja, seboj."

Komolja je dobro čutil, kaj je s tem hotel reči Juri, ali niti z najmanjšo gesto ni izdal svojih misli.

"Saj pozna to tvojo tajnost vendar twoj bivši varuh," je dejal Tomaž Retinski.

"Tomaž je častivreden junak, ali te tajnosti ne morem drugemu zaupati, kalkor tebi," je dejal Juri.

"Tomaž bi takoj razkril to tajnost, če bi v vasi pogrešal vode. Dokler je ta tajni vodvod vsemu svetu neznan, nam bo v neizmernu korist, a lahko bi postal naša poguba, če bi ljudje zanj izvedeli."

"To je res," je menil Komolja. "S tem, da ste spodili Rajmonda, se še niste odkrila vseh izdajalcev. Gorje nam, če bi eden teh izdajalcev izvedel za tajni vodvod."

V tem času

Slovenci na kongresu svobodnih mislecev v Pragi 8. do 12. septembra t. l.

Poroča A. Aškerc v S. N.

I.

Povrnivši se te dni iz Prage sem zvedel, da je "Slovenec" (v Ljubljani) pisal nekaj o nekaki "smoli", ki sem jo najdil imel na kongresu svobodnih mislecev. Pokazala se mi je dotična številka ljubljanskega klerikalnega dnevnika in videl sem, kako se trudi "izvirni" dopisnik počasni, da je bil moj nastop v Pragi nekaj, kar je sumljivo podobno — fiascu.

Razume se samo ob sebi, da mi ne prihaja na um, odgovarjati "Slovenecu" napadom zaradi svoje csebe. Že zdavnaj vemo, da je s katoliškimi žurnalisti težko polemizirati. Pa tudi vredno ni. Ne odgovarjam torej zaradi sebe, nego zaradi ideje, katero sem zastopal v Pragi in pa zaradi tega, ker sem govoril v imenu vseh slovenskih svobodnih mislecev. Malo jih je sicer še med nami takih ljudi, ki bi vedeli eniti pomen svobodnega mišljenja, še manj takih, ki bi si upali svoje prepirčanje javno pokazati, ali ipak jih je nekaj. Stivilo teh ljudi našča od dne do dne. Najboljši del naše akademiske mladi ne je v svobodomiselnem taboru. In v imenu vseh takih rojakov sem govoril na praškem kongresu dvakrat.

Cisto naravno je, da je katoliška in reakcionarna stranka obrekovala svetovni svobodni kongres, ker ga ni mogla preprečiti! Ne bom razpravljal o tem, kako se je intrigiralo proti kongresu, ne bom opisaval kongresa samga, saj izide posebna spomenica v več jezikih, in v tej spomenici bude zabeleženo vse, kar se je govorilo in godilo na Žofinskem otoku od 8.—12. septembra.

Tri momente naj poudarim.

Prvi moment je ta, da se je pred kakimi 27. leti sploh bila ustanovila v Bruslju mednarodna svetovna zveza in zveza vseh tistih ljudi, ki ne priznavajo več versko-dogmatičkega naziranja o svetu, o človeku in njegovem položaju na zemlji ter o družabnem življenju. Ta mednarodna svetovna zveza ne pripoznava čreznaturnega "razdretja", nego prizava samo človeškemu razumu in njegovim znanstvenim pridobitvam vodilno avtoritetno v vseh vprašanjih tega sveta. Pravi svobodomislec je monist, on vidi v vseh prikaznih, tako v prirodi, kakor v zgodovini narodov in v zgodovini človeškega duha same evalviju. Vsa je produkt razvoja — tudi pojem o bogu. Razne vere so produkt zgodovinskega razvoja. To je jašno dokazala primjerjavača znanost. Pravi svobodomislec torej ne dopušča, da bi poglavari kakih verskih skupin določali še dandas, kaj je resnica in kaj je zmota! To vprašanje rešijo znanstveniki vsak v svoji stroki. In splošno mnenje znanstvenikov o kakem pojavi je resnica za gotovo dobo, dokler dokaz velja. Duh človeški pa ne miruje in morebiti je črez sto let že zmota, kar se je smatralo potrej za resnico. Absolutne resnice pozna samo aritmetika. Svobodni mislec išče resnice v prirodi, v zgodovini, v socialnem življenju. Verski dogmatik pa se baba, da resnico že ima! Naravno je, da so se svobodni misleci morali zdržati v eno moderno "občino" ali družbo. In naravno je, da se skušajo po vsem svetu razklopiti somišljeniki bližati drug drugemu, spoznavati se in

delati propagando za svoje edino pametne nazore. Svobodni misleci hočejo osvoboditi posameznika, kakor družbo od anachronističnih spon raznih verskih skupin (cerkev), hočejo, da bi se uveljavile znanstvene pridobitve v vzgoji, v soli, v družbenem in državnem življenju. Najvišji cilj svobodomiselnega svetovnega gibanja je: olupati človeškemu individu in narodom eksistenco na tem planetu! Humaniteta je vzor svobodomiselnemu gibanju. "Liberté, égalité, fraternité" v najlepšem pomenu besed je deviza svobodomislecev...

Drugi važni moment je ta, da je zboroval svetovni kongres svobodnih mislecev letos v Avstriji, kjer se zmerom velja — konkordat. To se pravi: za cerkev samo ne velja, pač pa za državljane. Praški kongres je naredil velikansko vrzel v trdnjavu, ki se ji pravi: avstrijsko ultramontanstvo! O tem je "Slovenski Narod" pisal 16. t. m. v svojem uvodniku.

In tretji važni moment je ta, da smo na 14. svetovnem kongresu svobodnih mislecev v Pragi bili zastopani tudi skoraj vsi Slovani, in med njimi častno tudi mi Sloveni. Tudi mi Sloveni! Ali je mogoče? Ali so res nekateri tako "globoko padli", da so se udeležili — nobenem brez dovoljenja kakuge "knezoškofijskega ordinarijata" — svetovnega svobodomiselnega kongresa v Pragi! Ziva resnica! Pozabili smo bili tisti, ki smo bili šli na rajske Žofinske otok, da se mora "pravi" Slovenec klanjati do tal pred cerkevnimi avtoritetami in poljučevati rimske sandade! Vse to pa smo bili pozabili in zato brizga na nas katoliški dnevnik svojo jezo!

Vedeli smo, da nas bode klerikalni dnevnik napadal in obrekoval; vedeli smo, da bomo zastopali samo majhno manjšino svojih rojakov, ki nam morda niti hvaležni ne bodo, da smo jih zastopali v Pragi; vedeli smo, da kakre posebne pozornosti kot Slovenec ne moremo zbučati na svetovnem kongresu — in vendar smo bili šli!

In ni nam treba biti žal! Ni nas treba biti sram svojega nastopa; kajti grdo zavijanje in navadna laž je, kar je pisal "Slovenec" o nekakem fiascu, ki bi ga bil napravil Aškere na kongresu.

Kdor je bil na kongresu na vzoč, mora priznati, da smo imeli skromni Slovenci na njem uspeh!

Ker bo "Svobodna Misel" itak natančneje poročala o nastopu Slovenec na kongresu, omejujem se samo na najbistvenejše stvari.

Kongres je bil svetoven, ker so bili zastopani na njem do malega vsi evropski narodi tudi obe Ameriki. Kongres je zboroval v Pragi in vodila ga je češka sekcija svobodne misli. Čehi so imeli v rokah vajeti, in ker so Čehi Sloveni, zato so hoteli, da se dostojno predstavimo na tem kongresu priskrbiti tudi vsi Sloveni. To se je zgodilo. Dočim pa so se pripravili za take kongrese drugod po več let, opravili so ta posel Čehi v par mesecih. Premagati so morali velike ovire. In v tako kratem času niso niti slutili, da ustreje kongres tako krasno, kakor je uspel v resnici. Referati so bili razdeljeni med zastopnike različnih narodov, in tudi meni se je poddelila častna naloga, da naj govorim v imenu Slovenec. To sem vedel že v Ljubljani. In zato sem sestavil poročilo, o katerem nisem vedel, ali ga bom mogel vsega prečitati. Oglasili pa so se novi in novi referenti. Čim bolj se je bližal kongres, tem večje zanimalo, tem več delegatov, tem več referentov. Vsak je hotel priti na vrsto. Ako bi bil hotel vsak referent poročati obširno, moral bi bil trajati kongres še enkrat tako dolgo. Ko sem videl, koliko govornikov je že oglašenih k vsakemu posameznemu predmetu, sem videl tudi na samem kongresu, da moram za predavanje sam skrajšati svoje poročilo. Saj skrajša-

vati so morali svoje govore tudi drugi. Predsednik, gosp. dr. Bartošek mi je izrecno objabil, da pride na vrsto, ker sem edini Jugoslov, ki je imel referat. Letošnji kongres je bil tudi samo nekaka priprava za svetovni kongres, ki se bo vrnil v Pragi leta 1915. v spomin petstoletnice Huseve smrti. Slovenci nismo mogli zahtevati, da bi imeli prvo besedo na kongresu. Prva beseda se je morala prepustiti zastopnikom velikih narodov, ki rešujejo svetovna vprašanja, ker imajo tudi moč za to! Za nas je bilo dovolj, da se sploh predstavimo svetu, ki nas še kaj malo pozna. In da nas svet še tako malo pozna, kdo je drugi kriv, kakor ultramontanska stranka, ki je slovenski narod dosedaj sama ovirala v kulturnem razvoju. Ko bi se bili Slovenci razvijali v duhu Trubarjevem in Dalmatinovem, bi bili lahko na isti stopnji kakor Skandinave. Tako pa smo zaostali in veliki svet se je razvijal v svobodomiselnih kulturi mimo nas — in ostali smo nepoznani...

Veliko hvalo moramo torej vedeni češki sekciji svobodne misli, da nas je po bratovsko pozvala na duševni turnir z drugimi narodi. Bratje Husovi so bili vsikdar svobodomiseln in so za svoje hujštvo prelivali kri in zato vedo dobro, kaj je duševna sužnost. Dr. Bartošek mi je torej objabil besedo in jaz sem sam izjavil, da sem svoj referat za predavanje skrajšal ter da se zadovoljujem, da precitam najvažnejše strani. Saj se je moj govor itak že prevedel na češki jezik in se prevede na nemški in francoski vsaj v izvlečku za almanah, ki izide v spomin na svetovni kongres v Pragi. Ko sem stopil s tribune, mi je predsednik javno čestital ter mi povedal, da se žurnalisti, posebno češki, zanimajo za moje predavanje. In zopet je grda laž, da se češki listi niso menili za moje predavanje. Omenili so ga vsi praški listi, a "Čas", ki je bil nekako glasilo svetovnega kongresa, je prinesel v svoji 252. številki dne 12. septembra na str. 5. tole poročilo o meni:

"Popoldansko sejo je otvoril dr. Bartošek ob polu 2. uri. Dvojana je bila zopet napolnjena. Predno se je pristopilo k dnevnemu redu, se je oglasil k besedi slovenski pesnik Aškerc o razmerah Slovencev in njihovih odnosih s svobodno mislio. Prinašamo njegov govor v obsirnem ekstraktu. Osebnost govornika in vsebina njegovega govora je bila tako zanimiva (privlačljiva) češki: ponavljaj. Govoril je slovensko, v poglavitnih obrisih tako..."

Tukaj poroča potem "Čas" o mojem referatu v 110 vrstah tiskanih v petitu!

In "Slovenec" "izvirni" poročevalce se držne lagati, da se noben češki list ni zmenil za moje predavanje! Res, Prešeren je imel prav, ko je zapisal verze: "Sem videl čislati le to med vami, kar um slepi z goljfijami, lažmi!"

Iz vsega farizejskega poročila "Slovenec" se vidi, da je hotel osmisliti vse Slovence, ki smo bili na kongresu. In bili smo med vsemi Jugoslovani zastopani v največjem Stevilu. Za tarčo si je bil izbral "izvirni" poročevalce sededa mene — pa me ni zadel. Zadel je marveč samega sebe — po zobe. Sam pripoveduje, da sem bil izvoljen za častnega predsednika in bi ne bil sedel ob predsedniški mizi med češkimi, nemškimi, francoskimi, italijanskimi, španskimi, poljskimi in ameriškimi delegati.

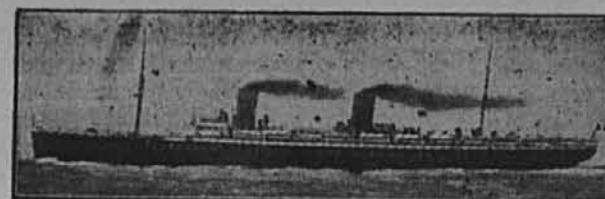
Ko smo otvarjali kongres dne 8. septembra, sem kot Slovenec prišel na vrsto takoj za Francosizo — kar je gotovo častno za nas, kakor je bilo častno za naše "Sole", da so dobili na zletu 4. čarilo.

Ko se je podpisoval protest za anachronistični "syllabus",

(Nadaljevanje na 5. strani.)

Direktna zveza z Avstrijo, Ogrsko in Hrvaško
FRANCOSKA PROGA

Compagnie Generale Transatlantique
GLAVNA PREVOZNA DRUŽBA.

New York v Avstrijo čez Havre Basel. Veliki in brzi parobrodi.
La Provence 30.000 HP | La Lorraine 22.000 HP
La Savoie 22.000 HP | La Touraine 15.000 HP

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno hrano na parnikih družbe. Snažne postelje, vino, dobro hrano in razna mesna jedila

Parniki odplujejo vsak četrtek.

Glavni zastop na 19 State St. New York.

MAURICE W. KOZMINSKI, glavni zastopnik za zapad, na 71 Dearborn St. Chicago, Ill.

Frank Medosh, agent na 9478 Ewing Ave. S. Chicago, Ill.
A. C. Jankovich, agent na 2127 Archer Ave. Chicago, Ill.
Pawl Sarić, agent na 110—17. cesta, St. Louis, Missouri.

Slovenci pozor!

Ako potrebujete odeje, klobuke, srajce, kravate ali druge važne reči za možke — za delavnik ali praznik, tedaj se oglasite pri svojem rojaku, ker lahko govorite v materinščini.

Cistim stare obleke in izdelujem nove
po najnovejši modi in nizki ceni.

JURIJ MAMEK, 581 S. Centre Ave.
blizu 18. ulice Chicago, Ill.

M. A. WEISSKOPF, M. D.

ZDRAVNIK IN RANOCELNIK

885 Ashland Ave., Chicago, Ill. TEL. CANAL 476

Uraduje na svojim domu:
od 8.—10. ure predpoludne
od 1.—3. ure popoludne in
od 6.—8:30 ure večer.

V lekarni P. Platt,
814 Ashland Ave.:
od 4.—5. popoludne.

Ob nedeljah samo od 8.—10.

ure. Uspodne doma in to le izjemoma v prav nujnih slučajih.
DR. WEISSKOPF je Čeh, in odličen zdravnik, obiskujte torej Slovana v svojo korist.

Cemu pustiš od nevednih zobozdravnikov izdirati svoje, možeš še popolnoma zdrave zobe? Pusti si jih zaliti s zlatom ali srebrum, kar ti za vselej dobro in po najnižji ceni napravi

Dr. B. K. Simonek
Zobozdravnik.

544 BLUE ISLAND AVE.
CHICAGO, ILL.

Telefon Morgan 433.

Tiskarna

Glas Svobode

Vsem društvom in posameznikom se priporoča tiskarna "GLAS SVOBODE" za nabavljanje vsakovrstnih tiskovin. Tiskarna je opremljena z najboljšimi stroji in najmodernejšimi črkami

Tiskarna "GLAS SVOBODE" je unijška tiskarna, kjer se dela le osem ur na dan in se plačuje delavcem unijke plače. Sodruži, ki žive v mestih, kjer ni unijskih tiskarn, naj pišejo upravnemu za pojasnila. Tiskarna preskrbi tudi prevođe iz tujih jezikov na slovenski jezik ali naobratno.

"Glas Svobode"

[THE VOICE OF LIBERTY]

WEEKLY

683 Loomis St. Chicago, Ill.

Entered at the Post Office at Chicago, Ill., as

Second Class Matter.

Subscription \$1.50 per year.

Advertisements on agreement.

Prvi svobodomiseln list za slovenski narod v Ameriki.

"Glas Svobode" izide vsaki petek
v velja za AMERIKO:
za celo leto \$1.50
za pol leta 75c

ZA EVROPO:
za celo leto kron 10
za pol leta kron 5

Naslov za dopise in pošiljatve je

"Glas Svobode"

683 Loomis St. CHICAGO, ILL.

Nek evropski list je nedavno prinesel sliko, katera pokazuje divjake v Afriki v divjem begu in kričeče: Bežite, bežite, bratje! civilizacija gre! — Slika pove dovolj.

Bibija nči, da je bog ustvaril človeka po svoji podobi. Danes imamo na zemlji pet plemenskih vrst ljudi: belega Evropeja, črnega Zamoreca, rudečega Indijanca, žoltega Mongolea in rujavega Malajca. Ali bi ne bili fariji tako pričazni, da bi nam pojasnili, kateri izmed teh petih je bogu podoba!?

V slučaju, da se kak revež v krčmarniški lučnji navlče alkohola in obleži pijan na cesti, pride policija z svojim navadnim vozom in ga odvleče na policijsko postajo. V slučaju, da se kak gentleman v sijajnem hotelu "napije" šampanca in "pol dobre volje" obleži zunaj na trotoarju, pride policija in najme kotijo, v katerej ga odpelje na njegov dom.

"Vsegamogočni" bog in vsa nadnaravna supersticija (pekel, nebesa, vice, angelji, svetci, hudič itd.) ni nič drugega, kakor produkt človeške domisljije. Po neovrženem evolucijskem zakonu mora vsaka nepotrebna, bodisi naravna ali umetna stvar odpasti in dati prostor novemu predmetu ali ideji razvoja. Čas bi torej že bil, da gre tudi nepotrebna domisljija o bogu z vsemi verskimi priveski v kak "muzej".

Ni je bolj usmazane doktrine, kakor je ona, ki uči, "da svet je tako ustvarjen, da eni ljudje morajo biti lačni, a drugi siti; in eni dobro običeni, a drugi ljudje spet razcapani ali počitnagi." Natura je dala vsakemu zdravemu človeku delavno moč in človek je s svojo delavno močjo opravičen pridelati si toliko, da je sit in dobrobitno običen. Kdor je pa kljub svoji uporabljajoči delavni moči lačen in raztrgan, je to dokaz, da je dotičnemu nekdo drugi ukradel produkt dela, na katerega račun se hrani in oblači.

Kadar kaže nespametnež vrže bombo in z njo ubije eno ali več oseb, tedaj v "poklicnih krogih" ogorečeno kriče, kako brutalna in morilna je doktrina radikalno mislečih strank in dotični nespametnež mora takoj na vislice. Toda isti "poklicni krogi" in njih patriotski pristaši pa navdušeno pozdravljajo v kakki tudi velenmorilno mašino — bojno ladijo oklopnicu, katera je zgrajena zato, da izmeče na tisoči bomb v slučaju vojne. Bombometalec, ki ubije eno ali več oseb in admiral na oklopni, ki zapoveduje ubiti na tisoči oseb — sta oba eno in isto: morilec. Razloček je le ta, da prvega obesijo, dočim drugemu pripnejo na prsa toliko več medailj, kolikor več ljudi je poklad. Vsak človek bodi edini gospodar svojemu življenju in nihče naj ne ima pravice segati po življenju drugega človeka. Zato je: preč s človeškimi morilci!

PREVEČ BAKRA.

Amalgamated Copper Co. v Butte, Mont., grozi zapreti svoje obširne bakrene rudnika in sicer zaradi nadprodukcije (overproduction) bakra. Ako se to zgodi — desetisoč rudarjev bo ob delo. Isto namerajo storiti tudi nektere družbe v "Copper County" na gorenjem michiganskem polotoku, kjer se nahajajo bogati bakreni rudniki. Po novejših poročilih so zadnje deloma to že storile in odslovile par sto rudarjev.

Bakra je preveč — pravijo kapitalisti, in ti delavec, ki si nam delal doslej, da smo se s tvojim delom pošteno okristili, mame zdaj v bližnjosti se mraz in sneg. Rudar, ki si nam delal toliko svojega produkta, da ga imamo preveč, pojdi zdaj in se odahni za svoje prepornoto delo!

Nikdar še niso ameriški kapitalisti tako nesramno in tako očito goljufali svojih delavev, kakor so to storili zdaj lastniki bakrenih rudnikov. Nadprodukcija bakra! To se pravi, da je bakra preveč; kapitalisti ga na svojih trgih ne morejo prodati. Ijudje toraj ne potrebujejo več bakrenih izdelkov, ker jih je dovolj. Ali je pa res? Kakor znano, je dandanes bakar za železom prva najpotrebejša in najvažnejša kovina na polju industrije in tehnike. Vzemimo samo, koliko se ga porabi za električne žice. Električne naprave, zlasti telegraf, telefon, razsvetljava itd., katere rastejo v Ameriki bolj, kakor v kakrem drugem kraju sveta, te naprave porabijo toliko bakrene kovine, kolikor se jih zamore prodejtrati. Ako je toraj po izjavi kapitalistov preveč bakra, potem takem so tudi električne naprave dosegle svoj zadnji kotiček. Ali je pa res tako? Ali ima že vsaka hiša svoj telefon in električno luč? Ali ima že vsaka zaduhla tvornica v poletni vročini električno pahljačo (fane)? Ali so električne naprave res že segle v vsako tudi najzadnjo kočo pri prostega delavca? — Ne! Tudi najpriporočnejši človek nam bo odgovoril, da ni tako.

Od kod toraj nadprodukcija bakra?

Med kapitalisti, kateri iz delavevega produkta vlečajo maneten dobiček, vladata oster konkurenčni boj. Delaniči se na jaks prefrigan način tepejo med seboj, kdo da bo spravil večji del delavevega produkta. In na ta način sta se nedavno sprila tudi elektrarski trust in družbe za proizvajanje bakra. Na eni in drugi strani se je šlo za mastne dividende. Posledica tega spora je bila, da so magnatje bakra sklenili zapreti svoj trg pred elektrarskim trustom in ga tako prisiliti v bolje pogoje pri odjemjanju redce kovine. Tako je nastala nadprodukcija.

Protizeljni kapitalisti so napravili ta "trick". Bakra ni preveč, pač pa je preveč — kapitalistov, preveč trustov, preveč dividende. Ker je vsega tega preveč, zato pa moraš ti, rudar, iz dela na mraz in pomanjkanje in tam moraš čakati, dokler se kapitalisti ne pogodijo, čeprav bode dobiček tvojega produkta, ko te zopet milostno pozovejo na delo. Mula spozna svojega gospodarja po paci, in tako boš tudi ti, moj rudar, zdaj spoznal, da tvoj delodajalec, kapitalist, te rabi le tako dolgo, dokler mu nese; da izkoristiš tvojo delavno moč le tako dolgo, dokler ima kaj dobička od tebe. Spoznal boš, da si njegov telesni suženj.

Da, da! — ravno socializem je edina rešilna pot iz tega gujilega in korumpiranega družbenega sistema. Skupna produkcija in distribucija dober v korist vseh članov človeške družbe ne bo nikoli doprinesla take "nadprodukcije". Komur toraj razredni bo ni fraza, je dolžan, da sodeluje k zmagi socializma.

Delavec je opravljen do vsega produkta, kar ga sara producira.

"THE PINKERTON LABOR SPY".

(Pinkertonki delavski ovaduh.)

Knjižica, katera opisuje nezapisano ovaduštvu v uniji W. F. of M., in katera morda reši življenje Moyeru, Haywoodu in Petibonu.

Vsek slovenski delavec, ki je angleščine vešč, bi moral to knjizio čitati. Stane 25c in se lahko naroči pri upravnemu "Glasu Svobode".

Listničica upravnosti.

Opozorjam opetovanje svoje cene naročnike, ki se preselijo, da nam poleg novega naslova naznanijo tudi star naslov, kar jih ne stane mnogo truda, nam se pa dolgorajno zamudno iskanje prihrani.

Vreme o Božiču

naj bo že kakoršo hoče, zeblo te ne bode, ako si omisliš dobro zimsko ob'eko ali površnik, katero ti naredi hitro in po ceni

Victor Volk

izkušen krojač

838 1st St., La Salle, Ill.

VELIKA SLAVNOST**SLOVENSKI DEL. PEV. ZBOR "OREL"**

priredi v proslavo svojega petletnega obstanka

izredno veselico

v soboto 12. OKTOBRA 1907.

v Narodni Dvorani na Centre in 18. cesti.

Ker bodo nastopili razni pevski zbori (slovenski, hrvatski in češki) in so nekatera društva že obljudila svojo udeležbo, obeta biti ta veselica ega najzabavnejših,

Rojaki, pridite v mnogabrojnem številu!

ODBOR!

POZOR ROJAKI!

Slika predstavlja uro s zlatom pretegnjeno (Gold filled.) in z dvonim pokrovom. Size 16

JAMCI SE ZA 20 LET.

Ura ima kolesje najboljših ameriških izdelekov (Elgin, Waltham ali Springfield) ter ima 15 kamnov

Cena je sedaj samo

\$13.00

Za obilno naročbo se priporočam spoštovanjem

Jacob Stonich,

72 E. Madison St.

Chicago, Ill.

Rodovitna zemljišča..**v državi MICHIGAN.
OGEMAW COUNTY,****PO \$6.00 AKER**

Železnična postaja Beaver Lake je samo eno do tri milje od teh zemljišč oddaljena.

Ta zemlja je bila last lesne družbe in lastniške pravice so popolnoma neovrgljivo jasne.

Vsak kupovalec dobi tako lastniško pismo, katero nobena postava na svetu ne more omajati.

Zemljišče je lahko, brez velikega dela in stroškov mladega lesova, katero ga semtretje pokriva obrebiti.

Zemlja je tako rodovitna in rodi vsake vrste zrna, sočivja in sadja v obilni meri.

Prvi naseljeni na teh zemljiščih bodo vse prednosti površinske cene zemljišč že v par letih uživali.

Iz pisem, katere sem prejel, sem razvidel, da se mnogo Slovencev želi v državi Michigan naseliti, — zato sem se poslužil prilike ter sem pridobil ta zemljišča tako ugodno, da jih morem za nizko ceno šestih dolarjev en aker prodajati.

Vsak kupovalec zemljišča plača po možnosti, nekoliko takoj, drugo v mesečnih obrokih — v sotačih katere bo mogel lahko plačati.

vati.

Slovencem je država Michigan dobro znana in oni vedo, da se v njej nahajajo vsi pogoji dobrega obstanka. Zemlja je rodovitna, kraj je zdrav, voda je dobra, prda se lahko vse, kar se pridela, in kdor ne more zemlje takoj plačati, dobi povsod dela dosti za dobro plačo, da jo polagoma v mesečnih obrokih poplača.

Ako hočeš pridobiti svoj lasten dom za malo denar, — zdaj se ti prilika ponuja!

Dalje dajem na znanje, da imam v Michigan tudi že obdelane farme, na katerih se nahajajo vsa potrebna poslopja!

Cena teh farm je od šest sto dolarjev naprej; polovica kupnine se plača takoj, drugo pa v polletnih obrokih.

To je posebno ugodna prilika postati samostojen kmetovalec!

Vožnja iz Chicago, tje in nazaj, velja devet dolarjev 50 centov, in vsakemu kdor kupi zemljišče, bo ta strošek povrnjen.

Vsa pismena uprašanja o zemljiščih in farmah se bodo točno in obširno v slovenskem jeziku odgovorila.

**John J. Pollak, B 534 W. 18th Street,
CHICAGO, ILL.**

Slovenska Narodna

Podpora Jednota.

s sedežem v Chicago, Illinois.

Predsednik: JOHN STONICH, 559 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 Podpredsednik: MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.
 Tajnik: MARTIN KONDA, 669 Loomis St., Chicago, Ill.
 Zapisnikar: ANTON MLADIČ, 937 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Blagajnik: FRANK KLOBUČAR, 9617 Ewing Ave., South, Chicago, Ill.

Narzor- { DAN. BADOVINAC, Box 55, Du pue, Ill.
 niki: { JOHN VEBŠČAJ, 1411 Clarence Ave, Chicago, Ill.
 MATIJA STROHEN, 443 Main Str. La Salle, Ill.

Pomožni { MARTIN POTOČAR, 564 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 odbor: { MOHOR MLADIČ, 617 S. Centre Ave., Chicago, Ill.
 JAKOB TISOL, 9002 Strand St. So. Chicago, Ill.

Bolniški { MARTIN SKALA, Box 1056 Ely, Minn.
 odbor: { JOSIP MATKO, Box 481 Claridge, Pa.
 MATIJA PEČJAK, 819 Chestnut St. Johnstown, Pa.

VSE DOPISE naj blagovole društveni zastopniki pošiljati na I. tajnika Martin Konda; **denarne pošiljatve** pa blagajniku Frank Klobučarju.

Osrednji odbor S. N. P. Jednote ima vsaki tretji četrtek svojo redno mesečno sejo. Opozorja se vsa društva, ki imajo vprašanja do odbora, da pravocasno dospošljijo svoje dopise jednotnemu tajniku.

(Nadaljevanje s 3 strani.)

sem bil kot Slovenec med petorico ali šestorico tistih, ki se jim je oral podpisati ta protest, med Jugoslovani samo jaz.

Ko se je ob sklepu kongresa v četrtek, dne 12. septembra, predsednik črke sekojje, g. Myslfsk, zahvaljeval javno raznim delegatom za udeležitev in sodelovanje, imenoval je ob burnem ploskanju cele dvorane tudi skromnega Slovencea Aškeera. Tako se ne postopa, če se hoče koga bagatelizirati! Generalni tajnik svetovne zvezze syobodne misli, monsieur Fur-nemont, je v sklepnugovoru imenoval tudi nas Slovenec, in Nemeo Zenker se je takisto spominjal slovenske delegacije na kongresu.

Dokazal sem torej, da Slovenci nismo bili na kongresu nikakšna "quantité negligable", nego, da smo častno zastopali svoje syobodne domiselne rojake.

In v spomin na svetovni kongres v Pragi sem dobil tudi jaz kot delegat in referent krasen album "Stará Praha", obstoječ iz sto umetniških fotohromotipiskih slik. Ta album stane v knjigotržtvu 120 kron.

Kar so dosegli naši "Sokoli" na mednarodni televadni tekmi, to je dosegla slovenska deputacija na svetovnem kongresu syobodnih mislecev: predstavili smo svoj narod širnemu svetu, seznavili smo Slovence s tujimi narodi in jih opozorili na svoje kulturno življenje in na svoje borbe za eksistenco in syobodno misel. Torej dva velika uspeha v Pragi v enem letu! To je takorekoč začetek, da smo na svetovnih shodih izmenjali svoje "vizitke" z velikimi narodi. "Sokoli" so pokazali in dokazali, da smo tudi Slovenci telesno čil in za starogrško pagansko telesno vzgojo navdušen torej moderan narod, mi pa, ki smo zastopali svoje rojake na svetovnem syobodomiselnem kongresu, smo zasvedočili, da tudi naš narod hrepeni po idealni dušečni syobodi, ki jo kategorično zahteva naša doba; pokazali smo slovenski delegati na tem sijajnem kongresu, da smo do grla siti nadležnega, vsljivega in anahronističnega jerobstva predpotopnih "syllabusarjev"!

* * *

Naj obrekajojo naši nasprotinci praški kongres kakor jim draže, njihova jeza priča najboj, da ima ta kongres velikanski posmen na nadaljni razvoj syobodomiselnega gibanja po svetu.

Misli in plodovite ideje so se kar bliskale v sijajni dvorani na Žofinu. Bil je izreden užitek poslušati duhovite razprave. V taki držbi šele spoznaš, kako krasen je človeškiuh, najvišja nam empirično znana inteligencija v vsemiru, spoznaš, kako krasna je syobodna človeška misel!

Očitali so nasprotinci kongresu, da se na njem ni izpregovorila nobena nova misel. Ti modrijani pač ne vedo, da govorijo bedasto-

če. Ti modrijani so pozabili, da žive sami sredi naše dobe, ki jo od vseh strani osvetljuje, oploja znanstvena misel. "Novih" misljitev ni moglo biti na kongresu, ker je vsa miselna energija modernega mišljenja in modernega naziranja o svetu. Le oblike, v katerih so se javljale misli na kongresu, so bile nove in temperament, s katerim so prihajale misli na dan, je bil svež in goreč. A zanimive so bile misli, izrečene na kongresu samo zato, ker so bile svobodne, ker niso pasirale cenzure syllabusarjev.

Nič ne dě, če govorniki bili sami diplomirani in puncirami znanstveni velikani, ki stoe v Mayerjevem konverzacijskem leksikonu. Tudi ljudje, ki nimajo ravno "svetovnega" imena, imajo včasih več duha in več misli, nego kaka "priznana" avtoriteta. Sicer pa so govorili na kongresu štirje vseučiliški profesorji: dr. Krejčí, Ghisléri, Hektor Denis in dr. Carmín, ki delajo svojim univerzam čast. Sam češki učenjak dr. Krejčí je več vreden, ko vsi katoliški bogoslovski profesorji na svetu . . .!

Kdor se je udeležil praškega kongresa, ga ne pozabi do smrti. Bil je ta shod veličastna manifestacija za najsvetejše, kar imamo na svetu: za syobodo človeškega duha. Syoboda misli je predpogoj syobodi besede in syobodi življenja.

Pa tudi mesto samo, kjer se je vršil naš kongres, je bilo kakor ustvarjeno zanj. Čudovita lega zlate Prage, zgodovinska "patina", ki leži na vseh praških čeških spomenikih, syobodomiselnih češki visokokulturnih narod, ljudnežnost mestnega prebivalstva — vse to je bil krasen milieu, v katerem se je kongresistom dobro godilo!

Živila syobodna misel!

Živila zlata Praga!

(Dalje prih.)

NAZNANILLO IZ URADA

S. N. P. J.

Vsim cenjenim krajevnim društvom tem potom naznamjamo, da se je z današnjim dnevom to je 8. oktobra zopet otvorilo jednotino poslovanje. Sklenil je to centralni odbor na posebni seji, katero je sklical dne 7. t. m. vsled preteče nevarnosti na posamezne uradnike radi potrebe in velikega pritiska od strani krajevnih društev glede bolniške podpore. Začnjučilo se je torej nenudoma z letom.

Zadržek oziroma vzrok tridevsteka neposlovanja je:

- Nepravilna in nepremišljena izvodenje novih uradnikov, kateri je konvencija z večino zahtevala v takojšnjo akcijo to je v prevezetje jednotnega poslovanja.
- Odgovor novega I. tajnika.

1. Nepravilna in nepremišljena izvodenje novih uradnikov, kateri je konvencija z večino zahtevala v takojšnjo akcijo to je v prevezetje jednotnega poslovanja.

2. Odgovor novega I. tajnika.

katerega se je pozvalo, da se najkakor hitro mogoče preseli in prevzame poslovanje, a je odgovoril, da ne ve dneva ne tedna za prihod in da tudi še nima za to potrebne varščine (bond), pač pa da zahteva nemudno odpošiljanje jednotnih knjig v New York, ker sam uvidi potrebo poslovanja. To je pa zelo kročljiva stvar, ker jednotino knjige postavno ne morejo iz države Illinois. To je zelo važno, a tudi zelo v protislovju s prvim.

3. Blagajnikov dospelani bond (varščina) na br. Potokarja je zelo dvomljiv; je preveč privatnega značaja, toraj tudi neveljaven.

S teh razlogov je centralni odbor sklenil postaviti začasno II. tajnika na mesto prvega in da se začne z nemudnim poslovanjem, reševanjem in izplačevanjem bol. podpore, dokler se pravilno in postavno ne uredi stvar glede novoizvoljenih uradnikov.

Končno so krajevna društva naprošena, da to naznamilo upoštevajo in vse stvari, spadajoče tajniku, pošiljajo na spodaj označeni naslov.

Ravno tako se naj vse deriarni nakaznice, spadajoče blagajniku, pošiljajo na njegov stari naslov.

Osrednji odbor S. N. P. J.: Anton Mladič, začasni tajnik, 587 So. Center Ave., Chicago, Ill.

Frank Klobučar, blagajnik, 9617 Ewening Ave., So. Chicago, Ill.

Našizastopniki.

Za Newark in državo New Jersey: Joe Mantony, 128 Stonest., Newark, N. J.

Za Brooklyn, N. Y.: Josip Ivanšek, 102 Messerole street.

Za Eveleth, Minn.: John Rožanc.

Za Calumet, Mich., in okolico Leo. Junko.

Za Chicago, Ill.: Frank Mladič 587 So. Centre ave.

Za državo Wyoming: Loren Denšar.

Za La Salle Ill. in okolico: Vašek Potisek.

Za Conemough, Pa.: J. Bricel.

Za Johnstown, Pa.: M. Štrukel.

Za Cleveland, O.: A. Kužnik.

Za Colorado: Joe Debevc.

Za Ravensdale, Wash.: C. Ermenc.

Za Roslyn: Wash.: A. Janáček.

Za Milwaukee, Wisc.: John Kalan.

Za Joliet, Ill.: M. Požek.

Za Steelton, Pa.: Joe Majzej.

Za Clinton, Ind.: John Kokar.

Opomba. — Cenjeni rojaki v navedenih krajih se smejo z zaupanjem obrniti na imenovane sodruge-zastopnike, bodisi z naročbo na list ali knjige.

Bolečine v hrbtni in nogah

izginejo popolnoma, ako se ud parkrat nariba z

Dr. RICHTERJEVIM

SidroPainExpellerjem

Rodbinsko zdravilo, katero se rabi v mnogih dejelah proti reumatizmu, sciatici, bolečinam na straneh, neuralgiji, bolečinam v prshih, proti glavo in zoboboini.

V vseh lekarnah, 25 in 50 centov.

F. AD. RICHTER & Co.

215 Pearl St. New York

ROJAKI, NAROČUJTE SI
"CLAS SVOBODE."

Rojak, kateremu si včeraj da "Glas Svobode", da je čital, je danes pripravljen naročiti se nanj. Pojd k njemu in videl boš, da je res.

!Slovenci v Ameriki!

BERITE KAR VAM MI TUKAJ HOČEMO NAZNANITI.

Mi Slovenci živimo tu v Ameriki sedaj v tako udem času in to je gotovo že Vsaki posamezni opazil. Ne da bi mi misili, samo delevce in navadni narod, ker to čujejo več ali manje, vsi Slovenci brez izjeme. Danes je v Ameriki samo humbug, kateri se razširja med vsem narodom, ali naj več pa se med Slovene in naj prvi so Medical Institut, katere moramo omeniti. Ni več daleč, ko bodo ti Institut popolnoma iztriani in to je edino na kar mi delujemo in karsi lahko vsaki Slovenec želi, ker potem se bodo Slovenci in tudi drugi Slovanski Narodi obrnili v slučaju bolezni, naravnost na pošte zdravnike, kateri imajo skupaj Companijo in delujejo s zdrženim močmi v korist in blagotvor Slovanskega Naroda. Kam bi mi Slovenci prišli, ako bi se nikdo nebi pobrigal zato, da se ustavi to denarno ubiranje Medical Institutov proti Slovanskemu Narodu in kar smo že omenili, čas je tako kratek v katerem bodo ti Institut izplavali po vodi.

Vidite Slovenci, ravno v tej zadevi bi Vas mi radi opomnil na America Europe Companijo, katera ni Medical Institut in katera obstoji iz treh naj imenitnejših zdravnikov Dr. Roof, Dr. Knight in Dr. Spillinger, katerim se lahko vsaki Slovenec v slučaju naj hujše bolzni s popolnim zaupanjem posti zdraviti. Mi smo v zvezi s svetovalno znanim in mnogo odlikanim Laboratoriom v Milanu in iz tega Laboratorija dobivamo mi zdravila po imenu OROSI, ker Amerikanška zdravila niso tako izkušena kakor OROSI ZDRAVILA in za to mi tudi ne žalimo tlenarja, katerega moramo plačati, da mi ta zdravila tako daleč iz Europe dobivamo. Vedite, da rabijo po celem svetu v naj večjih bolnišnicah samo Orosi zdravila in sedaj so jih celo vojaške bolnišnice počele rabiti, ker čudoviti so uspehi, katere imajo OROSI zdravila pri vsaki bolezni.

Vsaki od Vas tudi ve, da hočejo biti Amerikanci naj bolj pametni in da nočejo priznati nobene zunanjne stvari, ali vidite rojaki, pri OROSI zdravilih se niso mogli zoperstaviti, ker prepričani so tudi Amerikanci da so edina Orosi zdravila, po katerih se vsaka bolezni sigurno ozdravi in upisan so Orosi zdravila tudi v Washingtonu, kod prava in naturalna pod številko 3402 in to je tudi očitni dokaz, kateremu vsaki mora verovati in zaupati.

BOLNIKI kateri imajo živčne bolezni, ali kateri trpijo na želodcu, plučih, jetrih, ledicah, zamašnosti in vsi tisti kateri imajo bolezni v očeh, ušesih, nosu in vratu, kokor tudi vsi, kateri imajo bolezni v krvi, naj se tako na nas obrnijo za svet, ker to so same take bolezni, katere imajo tako hude posledice, da ne dobi bolnik pravo časno pomoč. Bolezni v krvi, to vsaki ve, da so to vse tajne možke in ženske bolezni. Orosi zdravila so edina in naj hitrejša pomoč.

TOKAJ SLOVENCI! Delujmo skupaj, da pridemo do cilja in da se udiranje našega Naroda preneha. Ako ste bolni, naj si bode kaščenja bolezni koli in ako ravno je morda že zastarana to nič ne deje, ker OROSI ZDRAVILA Vas bodo gotovo ozdravila. In res je to, kar ljudje že govorijo, da do tiste, kateri rabi OROSI ZDRAVI, ... SVET NIMA OBLAST

Pišite nam takoj po naslovu na knjigo "SPOZNAJMO SE" katero Vsaki zastonj dobti.

Naprivate Vaš natančni naslov in ako ste bolni nam brez okolnosti natančno opišite Vašo bolezni in mi bodo Vašo pismo takoj ušimb zdravnikom predložili, kateri bodo Vašo bolezni preučili in Vam na podlagi diagnoze določili prava OROSI zdravila, po katerih Vam je zdravje gotovo.

ZAPOMNITE SI NAŠ NA-SLOV, in pišite na:

America Europe Company

(OROSI)

161 Columbus Avenue, New York.

Čas in denar trositi

po mestu, pri tujeih se okrog oziroma, — to bi bilo pač nespametno, če se Ti ponuja prilika v sosesčini med domačimi, — to moraš sam priznati, — ali ne?

"Kaj pa to?"

Prav nič nenavadenega, in vendar za Tebe dosti važnega — — —

"Kaj neki?"

RAZNO.

Kaplan pobegnil v Ameriko.

Kaplan Zabret je ušel, kakor čitamo v "Gorenju", v Ameriko in vzel sabo denar, ki ga je izprešal od gorjanskih fantov za uniformiranje strelskoga društva. Klerikalna Zadržna zveza v Ljubljani mu je preskrbela 1500 K proti jamstvu nekega zapoljnega kmetiča, ki bo seveda moral poplačati dolg za ubeglega kaplana.

Nov čudež na Dunaju.

V Monastiru na Nemškem izhaja mesečnik "Maria Hilf", kateri je prinesel svojim "braveem" slednico dogodlico: "Neka dekla je šla kropiti umrlega redempto-rista patra Freudlerja na Dunaju, pri tem se ji je pa doma v kozci prežgal grah. Ko je prišla domov, se jo zbalila gospodarjev, vzdihnila k mrtvemu patru in glej, grah ni bil prav nič prižgan. Kot dokaz je shranila dekla kožice in zasmorjeno skorjo graha." Ta katoliški list pa ne pove naslova te dekle. Neki dumajski list nasvetuje, da bi se urednika tega katoliškega monastirskega lista obsočilo, da bi moral celo življene jesti tak čudežen grah — potem bi gotovo kmalu preklical dunajski čudež.

Kako skrbti ruski car za svoje otroke.

Car Nikolaj II. dobro čuti, da ruski carski prestol ni posebno trdjen, zato skrbti že sedaj, da bi njegovim otrokom v vsakem slučaju ničesar ne primanjkovalo. Sina prestolonaslednika je zavaroval za 12½ milijonov, najstarejšo hčer Olgo pa za 6 milijonov. Kot ženska je menda polovico manj vredna kot prestolonaslednik. Razen tega je naložil car na ime svojega sina večji kapital, ki mu dodaže vsako leto 300,000 kron.

Razširjanje anarchističnih spisov.

Pred tržaškimi porotniki je stal 21letni pleskar Ernest Kuret iz Milj v Istri, obtožen, da je maja t. l. razdeljeval v svojem kraju tiskovino anarchističnega značaja. Obtožene je pri razpravi priznal, da je antimilitarist, antiparlamentarist in anarchist in da je imenovana tiskovina vsebine, ki se docela ujemajo z njegovim naziranjem. Ker so porotniki potrdili samo vprašanje na prestopek razširjenja tiskovin brez oblastvenega dovoljenja, je bil Kuret obsojen na 10 K globe. — Radil enakega prestopka je bil obsojen tudi pred tržaškimi porotniki 23letni delavec Jožef Rekel tudi na 10 K globe.

Gospodarstvo v Vatikanu.

Zaradi slabe plače se je začela papeževa nobelgarda puntati, a tudi število Švicarjev se manjša z vsakim dnem: ker Švicarji zaslužijo doma več, kakor pri "vaškem župniku", takor imenujejo papeža Pija X. Med čuvaji palače (gardia palatina) se tudi disciplina čimdalje bolj kršč. Rekrutira se iz malih občnikov in na čelu ji stoji nečak počojnega papeža grof Pecci. To gardo baje papo z sploh razpusti. Tudi pri višjem upravnem uradništvu ni vse v redu. Nedavno so zaradi velikih nerdenosti odslovili odličnega vatikanskega uradnika. Sedanji papež skuša celo upravo reformirati, toda povsod naleti na odpor, da se bo končno vdal v milje, v katerem so živelji njegovi predniki, a gospodarji Vatikana ostanejo starci ščendrijani.

Vera ali klerikalizem?

"Freie Schule" poroča: Župnik Kratochwil v Rudi na Češkem je imel pred kratkim pridigo, v kateri je govoril o razbojnikih, ki

sta bila križana z Jezusom. Od dal je pri tem slednico kulturno zgodovinsko jako dragoceno razjasnitve: "Desni razbojnik se je poboljšal, levi je pa ostal falot celo v smerti. In veste, predragi, kaj ga je tako pokvarilo? Dokler je bil še mlad, je bil dober, tudi kot mladinci je bil še dober, ko pa je stopil v moško dobo, jebral brezverske časopise in ti so ga tako pokvarili, da je postal falot. Glejte, predragi, kaj vse zamorejši slabci časopisi!" Doslej še ni nihče vedel, da so bili ob Kristovem času časopisi. Župnik Kratochwil zaslubi odlikovanje za svojo novost!

VSAKO JUTRO ENO ČASO.

"Želim Vam sporočiti dobro novice, da sem perfektno ozdravljen na želodčni bolezni, vsed kateri sem trpel dolgo časa. Zdaj še nem, da ima Trinerjevo zdravilno grenko vino veliko zdravilno moč. Jaz sem ga vzel vsako jutro po eno vinsko časo in v enem mesecu je moja bolezen izginila. Tušnjški zrak je zelo oster in oni, ki slabijo na životu, rabijo naj to vino, da dobe telesno moč. William Tomic, Graveland Park Seminary, St. Paul, Minn." Trinerjevo zdravilno grenko vino je najbolje sredstvo za oslabele, blede in bolehne, kakor tudi za nervozne ljudi, kajti ono da zdrav appetit, perfektno prebavo in novo enerzijo. Priporočljivo je tudi za one, kateri so podvrženi bruhanju, zlasti ob jutrih; dobro je za vsak želodec, mlad ali star, zdrav ali bolan. Čistost in pristnost tega zdravila je zajamčena po U. S. Serial No. 346.

Dobiva se v vseh lekarnah in pri izdelovalcu Josipu Trinerju, 799 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

VABILO

na veselico, katero priredi društvo "Bled" št. 17 S. N. P. J. v Lorain, O.

dne 12. oktobra 1907

polnoletni urki zvečer v dvorani Viranta. Na tej veselicu se bo tudi razvila nova društvena zastava. K obilni udeležbi najujudnejše vabi

odbor.

Pozor gostilničarji!

Ne plačujte za vino in viski previsokih cen, ker se dobi to cenejše! Jaz, Vaš rojak, Vam jamčim, da prodajam boljše, koristejše in cenejše kakor vsak drugi. Proti direktnemu naročilu in takojšnjemu plačilu izdaten popust, ker si stem prihranim čas, vozne in druge velike stroške.

Prodajam starokrajski brinjevec, priznano zdravilo za vse trebušne in ledvične bolezni.

"High Life Bitters" ali grenačec je najkoristnejša pijača, kar jih je v Ameriki, ki prepreči vse želodčne nepravilnosti in čisti zlasti kri, vrhanjuje zdravje in daja telesu moč.

Prodajam tudi "Old Country Trester" ali tropinovec, kuhan iz pristnih in čistih tropin, — nadalje: zdravilno grenko vino, sličevico, konjak, Old Tom, Gin, Imperial, Dry Gin, Bonded Rye, pristna kalifornijska in druge vrste vina, kakor: Riesling itd., sploh vse pijače, ki jih mora imeti na razpolago vsak dober gostilničar.

Objednem izdelujem najboljše avstrijske viržinske po \$24 tisoč komadov in razne druge smodke od \$24 do \$80 tisoč. — To vse "Union Made".

A. Horvat,

Cigar Mfg. & Wholesale Liquor Dealer,
600 N. Chicago st., Joliet, Ill.

Brez Zdravja - ni Sreče.

The Collins New York Medical Institute.

V tem mnogo let obstoječem zdravniškem zavodu je na čelu zdravnik "Specialist", kateri ima veliko izkušnjo v zdravljenju vsakovrstnih bolezni. A v svoji mnogoletni zdravniški praksi, posvetil je največjo važnost zdravljenju. Akutnih kroničnih in zastarelih bolezni MOŽKIH ŽENSKIH IN OTROČJIH.

Iz vseh krajev širne Amerike se mu zahvaljujejo ozdravljeni bolniki za popolno ozdravljenje bolezni z mnogobrojnimi pismenimi zahvalami.

Radi tega pozivlja, da se obrnejo na njega vsi, kateri so bolni slabii in nemočni in kateri drugi niso mogli ozdraviti. Kakor hitro Vašo bolezen natanko pripozna — takoj se Vam v obširnem pismu v materinem jeziku naznami celokupno stanje Vaše bolezni — kakor tudi navodilo, kako se imate ravnat in zdraviti, da čim prej popolnoma ozdravite, — ako je potrebno — pošle Vam tudi potrebna zdravila in sredstva s točnim navodilom, kako se morajo rabiti.

V dokaz njegove spretnosti nekoliko pismenih zahval in slik od ozdravljenih bolnikov.

Ozdravljen od mnogoletnega reumatizma, bolečin v kosteh in živčne bolezni.

Mike Novak
1258 Mohlen Ave, Pueblo, Colo.

Slavni Medical Institute:

Stem pismom se Vam zahvaljujem, ker ste ozdravili moje dete teške notranje bolezni oteli mu življenje pomočjo Vaših dobitih zdravil. — Bil som pri mnogih zdravnikih in vsaki mi je reklo, da moje dete ne more ozdraviti. Srčno se Vam torčal zahvaljujem in dovolim da se to natisne v časopisu, da vidijo rojaki, da ste Vedeni zdravnik, kateri v resnicu zmore pomagati.

Toliko na znanje našim rojakom v Ameriki. — Bitel' im se do groba. Vam hvalenji Sem Antulék
1950 Washington Ave, Columbus 0.

Jaz se Vam lepo zahvaljujem, ker ste me ozdravili, da sedaj po polnoma dobro živim, kakor da ne bi bil nikdar glad.

Priporočam Vas vsem rojakom između Amerike kot najboljšega zdravnika. — Vas pozdravljam Peter Sikonika

Box 285 Trimontau, Mich.

Ozdravljen bolni na očeh, glavobola in sumenja v odesih.

John Polack,
Box 151 Rock Springs, Wyo.

Vam znamenim, da sem popolnoma ozdravila po Vaših. Zdravili da ne čutim nikake bolečine več, za kar se Vam srečno zahvaljujem. Če boste že kedaj bolana, se boste že vedeli, kam obrniti in tudi drugim Vas priporočam. — Vas pozdravljam Vaša, do groba Vam hvalenja Maria Meglič,
1168 Western Ave, Chicago Ills.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

140 W. 34th St.

Dr. R. Mielke, Medical Director.

New York, N. Y.

Ako osebno pridete, javite se v offisu našega zdravniškega zavoda, — ordinirajočemu zdravniškemu direktorju vsaki dan od 10 ure do poludne do 5 ure popoludne. Ob nedeljih in praznikih od 10 dopoludne do 1 popoludne.

587 S. Centre Ave.

Chicago, Ill.

Frank Mladič,

Nikak mazač!

Dunajski zdravnik.

Hitro in gotovo ozdravite

vsakovrstnih bolezni, in to trajno, ne samo za nekaj časa.

Zdravim temeljito razne tajne noške bolezni, zastrupljenje itd. — Muogledijud prihaja k meni, ki so izgubili svoje zdravje v raznih tukajšnjih klinikah in lekarnah in iskali pomoči pri takozvanih "profesorjih" zdravilstva, kateri se pa na zdravljenje bore malo razumejo.

Obračajte se na zdravnike, ki v svoji stroki res kaj razumejo.

Solal sem se na dunajski visoki šoli, ki je eno najglavnejših vsečilišč. Obsežno zdravništro znanje, ki sem si ga pridobil na te šoli, kakor tudi 15 letna piaka usposobljata me, da zastavim pot vsaki bolezni.

Jaz Vam pismeno jamčim, da Vas ozdravim temeljito in trajno.

Cene niske, vračunana so pri tem tudi zdravila.

Zdravniški svet zastonj.

Ordiniram od 8. ure zjutraj do 8. ure zvečer. V nedeljah od 9—12. ure dop.

DUNAJSKI SPECIALIST

Dr. WEINTRAUB

112 Clark in Washington ulica

CHICAGO, ILL.

Central Medical Institute.

PRIJETNO ZIMSKO IN POMLAĐANSKO

vožijo v lesljiva in druge kraje ob adrijskem morju am preskrbi stare zkušenje.

CUNARD LINE

PREVAŽA LJUDI IN BLAGO ČEZ OCEAN

GIBELALTAR, GENOVA, NAEPOL ITD.

LEPI, VELIKI IN NOVI

PARNIKI NA DVA VIJAKA

"CARPATHIA" 13,000 ton.

"SLAVONIA" 10,600 ton.

"PANNONIA" 10,000 ton.

"ULTONIA" 10,400 ton.

Iz New Yorka odplujejo

NARAVNOST V ITALIJO.

Obrnite se do naših zastopnikov, kateri Vam dajo potrebna navoda la o cenah in času kedaj parniki odplujejo.

F. G. WHITING, ravnatelj.

67 Dearborn Str. CHICAGO

NAJEMNIK & VANA,

IZDELIVALCA

sodovice mineralne vode in drugih neopojnih pijač.

82—84 Fisk St., Tel. Canal 1405

Emil Bachman,

580 S. Centre Ave, Chicago.

580 S. E. BACHMAN, 1580

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

1900

Severova družinska zdravila pronašajo poč zoper vse bolezni, onim, ki jih rabi.

“Materina zaloga zdravil.”

Vsaka varčna gospodinja ima zaloga zdravil vedno pri roki, to so pa taka zdravila, ki so v rabi že leta. V tisočih takih zalogah zaseda častuo meslo tudi Severovo Olje sv. Gotharda, ker se je v resnici izkazalo kot uspečno zdravilo zoper razne bolezni. Je zdravilo za več bolezni kože in človeških udov.

Severovo OLJE SV. GOTTHARDA

se lahno dene na rane ter se rible v iste. Ako se rabi po navdilih, odstrani vnetje; zdravi pretege rane, odgrnine in otekline zdravi tudi zasrpljenje krvi, kožne bolezni ter okrepča otrpnele členke; ozdravi tudi revmatične bolezni. Sukno namočeno v Severovo Olje sv. Gotharda se ovije okoli vrata in ozdravi kar čez noč nerede v vratu. Nobena hiša bi ga na smela posresati.

Cena steklenie 50c.

Neredno bitje srca

povroči neredno rabljenje čaja, kave, opojnih pijač in druge nezmernosti v jedi in pijači. To je dobro obvarovanje pred nevarnostjo. Zdravilo, ki okrepiča srce in spravi v pravi red je

Severova Srčna Tonika

Cena \$1.00

Pomankanje spanja

in oslabelnost se lako ozdravi po rabljenju zdravila in to je

Severovo Nervotno

ki je najzanslivješa do danes svetu znana za živce. Daje čist glas, dobro spanje in naravno krepča živce. Je predvsem okrepčilo telesa in daje veselje do življenja.

Prodaja se v vseh lekarnah. Zdravniški nasvet pošljemo na zahtevo vsakemu zastonj

W. F. SEVERA Co.

CEDAR RAPIDS
IOWA

Poštним potom lahko vlagate denar.

Da zamoremo vslužiti tudi zunanjim vlagateljem uvedli smo da vloge sprejemamo poštним potom. Vi lahko denar na vsaki pošti za nas vložite s pripombo naslova. Vloge sprejemamo od \$1.00 naprej.

Pišite po navodila na

SOUTH CHICAGO SAVINGS BANK

278—92nd Street

Chicago, Ill.

MOČNO BLAGO.

Najbrže, da ste videli že kako oznanilo in si predstavljali, kako po ceni se blago dobijo. Ali se spominjate, kako slaboceno blago ste dobili in si sami sebi rekli: "Nikoli več tam ničeš, sar ne kupim". Večina nas ima tako skušnjo, in če je vi niste imeli, štejte se srečnim. Mnogokrat vidite take predmete oznamovane in tako lepo popisane, da se vam priljubijo in si jih hočete nabaviti. Grete in si jih ogledate in najdete, da niso niti polovice one vrednosti ali kakovosti kakor opisano. To je glavni vzrok, da mi ne navajamo naših cen po oglasih. Nekatere prodajalne trde, da cena tega ali onega predmeta je za polovico znižana. Mi tega ne storimo, kajti vsakdenje, da nekaj dobička moramo imeti, ker sicer ne bi mogli eksistirati. Naša trgovina obstoji vze 15 do 20 let in todokazuje, da zadovoljimo ljudstvo. Pridite k nam in si oglejte blago in ceno. V zalogi imamo najlepšo vrsto oblek, slamnikov, klobukov, letne spodnje obleke itd.

Pridite in oglejte si naše vzorce za možke obleke.

J.J. DVORAK & CO.
UNION CLOTHIERS AND TAILORS.
598-600 BLUE ISLAND AVE.

Ali ste propadli in pobiti?

Dostikra se čuje pripovedovati "ta ali oni je propadel, ali da slabo izgleda" take besede povejo nekaj o človeku. Kakor teča na ura se človeška energija izrabi, takrat je čas da se začne rabiti

Severovo Živiljenski Balzam

Tako izvrstna Tonika je to, da ponovi in okrepiča moč ter uredi celo sestav, tudi okrepiča zdravje.

Cena 75c

Ne obujte!

Jetika ni več dandanes neozdravljava bolezni. Pravilna hrana, sveži zrali in rabljenje

Severovega Balzama za Pljuča

zdravi vse ako še niso preveč zastorane pljučne bolezni. Samo je treba, da se začne zdraviti dokler še ni prepozno.

Pozor rojaki!!!

Potupočim rojakom po Združenih državah, onim v Chicagi in drugim po okolici naznanjam, da točim v svojem novourojenem "saloonu" vedno sveže najfinje pijače—"atlas beer" in vsakovrstna vina. Unisce smodne na razpolago. Vsacemu v zabavo služi dobro urejeno kegljišče in igralna miza (pool table). Solidna postrežba zagotovljena.

Za obilen obisk se vlijudno priporoča:

MOHOR MLADIC
617 S. Centre Ave. blizu 19
ulice CHICAGO, ILL.

POZOR ROJAKI!!

Podpisani naznanjam rojakom v La Salle in okolici, da izdelujem vse vrste moške in ženske obleke najmodernejšem okusu.

Za obila naročila se najtopleje priporočam

VIKTOR VOLK krojač,
838 — 17th ST. LA SALLE, ILL.

WISCONSIN PHONE 418
LOUIS ROBSEL SALOON

Dvorana za društvene seje in veselice. Popotniki dobro došli. Postrežba s stanovanjem in hrano.

24 Union Street.
KENOSHA, WISC.

PAPEŽ IN MODERNISTI.

Kakor smo že naznali na kratko, je izdal papež encikliko proti modernistom, to je onim duhovnikom, ki hočejo cerkev in njene nauke prilagoditi novim modernim časom, spraviti jih v soglasje z vedo ter dati cerkvi pogoje za obstoj med naobraženci. Ti modernisti pa upoštevajo dejansko današnje stanje katoliške cerkve, katera ima slepih privržencev le v nerazsodnih nižjih slojih, v drugih pa je izpostavljena stalni kritiki, ki ni ugodna za njo. Modernisti hočejo cerkvi dobro, hočejo jo dovesti do ugleda in vdijave tudi malo višje nego sega sedaj, ali v Vatikanu so se upri modernizmu in oglasil se je papež, ki obsoja moderniste v posebni encikliki.

V Vatikanu je zmagal zli duh jezuitski, ki kopije katoliški cerkvi pogubo. Jezuitsko delo je enciklika proti modernistom. Dobili so se vedno ljudje, ki so ločili čiste Kristove nauke od onih, ki so odganjali razsodne ljudi od cerkve, pogostoma so prav krepko stopali na dan, ali vselej še je zmagal zli duh v cerkvi, pa če je ta še toliko trpela. Prejšnja stoletja so talce može sežigali na gromadah, tudi sedaj bi jih, če bi le mogli. Ali če moč inkvizicije ne more seči več po telesu, da bi ga razmazari, pa ima drugo pot, ki naj zatre moderniste.

Enciklika imenuje modernizem veliko nevarnost za cerkev, analizuje razne strani modernizma v modrostvju, v veri, zgodbini, dogmah, disciplini itd. ter prihaja do sklepa, da je modernizem vir vseh krivih nauk ter da vedo do — ateizma. Nato odreja popočeva enciklika: 1. Modrostvo je v skblastično bogoslovje se bo moralio v vseh semeniščih in katoličnih vseučiliščih. 3. Škofje bodo morali tudi kakor delegatje sv. Stolice odstraniti kler in vernike od modernističnih časnikov. 4. Ustanoviti se ima v vsaki škofijski kuriji kolegij cenzorjev, ki bodo načrtalo preiskovali katoliške publikacije. Prepovedano bo glasom odredbe papeža Leva XIII. duhovnikom voditi časopise brez dovoljenja škofa in brez cerkve, nega nadzorstva. 5. Prepovedani bodo shodi duhovnikov, izvzemši redkih slučajev, v katerih ni nevarnosti za modernizem. 6. Ustanoviti se ima v vsaki škofijski nadzorovalni svet proti razširjevanju zmot, ki so v navadi, o čemer imajo škofje poročati sv. Stolici.

Torej popolnoma hoče uničiti modernizem, s korenino ga hoče iztrebiti. Odredbe so tako stroge in dolgote, da pričakuje Vatikan od njih z gotovostjo polnega vspeha. Papežki terorizem se je postavil v neizprosen boj z modernizmom. Vprašanje pa je: kdo zmaga? Mogoče, da dosežejo učasi, preveti inkvizicijskega duha, da za nekaj časa potihne modernizem, toda ne udušijo ga več vse srednjeveške dolobče v dogmah okostenih vsemogočnežev. Tak modernega časa je močnejši nego tista dolobče, in če morda za enkrat še udušijo preobrat, mu hkrat s tem dušenjem pripravljajo pot, da izbruhne na dan prve prihodnje priliki. Take dolobče so v kvar cerkvi, doseči morajo pa še to, da cerkev še bolj edutujejo inteligenčno. Če zasebno morda oslabi modernizem pred duhovščino, pa ne oslabi takih stremljenj med inteligentnimi posvetnimi pripadniki cerkve. Zato ni dvoma, da bo modernizem živel naprej, vltljiv papežki encikliki ter da se bo razvil po svoji poti. Potem pa pride čas, ko ne bo pomagala nobena enciklika več. Poreč se: aut — aut!

S tem, da odblaža papež od cerkve moderniste, odblaža tudi razsodnje vernike ter se omejuje

na nerazsodnje sloje, pri katerih se lahko dogmarji, kolikor se hoče. Ali število onih, ki dajejo prav modernistom, je veliko in utegne prav vsled takih inkvizicijskih odredeb še čudovito narasti. — Učovan noče biti nikdo. Vsakega tlačijo verige. Vsakega boljšo. Utegnejo nastati zopet časi, ko se dvignejo ljudstva ter utresejo verig — ker nočejo z lepa, pa z grda! Takrat bodo pisali enciklike vse drugačne vsebine... pa zman! — Modernizem mora zmagati, ali z voljo cerkve ali pa brez te volje.

PATER — ZAKLET V OSLA.

Zadnji "Pfaffenspiegel" pričuje slediče dogodbico:

Nekje na Tirolskem, kjer so ljudje še grozno zatelebani v farje, sta prisila dva potepuhna v eden samostan in naprosila menihe za večerjo in premičišče. Dobila sta oboje in ko sta zjutraj odhajala iz kloštra, je eden potepuhov minogred na hodniku izmaknil dolgo meniško kuto in jo stisnil pod surko. Kmalu nato sta prišla do neke gostilne, pred katero je stal osel, vpričen v majhen kmetiški voziček. Navrhanca sta se brž dogovorila in eden je hitro oblekel ukradeno kuto, med tem ko je drugi odvezal osla in z njim izginil za voglim. Za patra preoblečen potepuh je pa stopil pred voziček, sklenil je roke in obrnil oči k nebu, kakor da bi počitno molil. Čez nekaj minut stopi iz gostilne kmet in se silno začudi, ko mestu svojega osla zapoveda menihi.

"Za Kristusovo voljo, kaj pa delate tu, visoko častiti..." ga ogovori med strahom kmeti.

"Umri se, moj sin," — odvrne svečano "pater", — "jaz sem bil tvoj osel. Bog me je za moje velike grehe kaznoval in spremenil v osla, kateri je potem tebi služil. Zdaj sem pa rešen."

"Oh, prečastiti!" zjoka se kmet, "meni je za umreti, kdo posmislim, koliko ste trpeli pri meni. Steljo in ajdovico ste jedli, oh!"

"Potolaži se, moj sin!" ga miri menihi.

"In kolikokrat sem vas našeškal in sunil pod nebo — numecih!"

"Bodi miren moj sin; jaz sem odrešen sedaj in prost, zatoraj ti vse odpuščam. Imam kaj drobiža, moj sin, kakor sam več, danes sem še malo jedel."

Kmet je hitro obrnil vse žepe in mu s solznimi očmi izročil zadnji novčič, ki ga je imel pri sebi, "Pater" se je nato ginjeno poslovil od bedaka, kateri mu je pri odhodu še najmanj desetkrat poljubil roko.

Par dni pozneje gre kmet na bližnji semenj, da bi kupil družga osla. Ali kako se zopet začudi, ko med dolgočasno živino zapazi svojega prešnjega osla, za katerega je sveto vrjel, da je bil — zaklet menihi. Ponižno in z največjim spoštovanjem stopi kmet k oslu in mu na tihu zaščeta v uho:

"Oh, prečastiti! S čim ste se pa zopet zamerili ljubemu Bogu, da vas je ponovno kaznoval?..."

Ako se bi zbrali vsi ljudje, katerim je odpomogel Anehor Expeller, navdušilo bi njih število tudi vas, da bi v slučaju revmatizma segli po tem izvrstnem zdravilu. Poskusite. Cena 25c in 50c.

Klerikalizem se nagiblje preti večeru. Preživel je svojo dobo in propadel bo in ni je sile, ki bi ga obdržala.

İŞČE SE PEVOVODJA za prijazni kraj Mineral, Kans. Tozadne ponudbe in informacije naj blagovoljno poslati na podpisanega.

Frank Zeman,
Box 412, West Mineral, Kans.

BOJ PROTI TRUSTOM.

Skoro ni dneva, da se ne bi v naši republiki uvedle sedanjske preiskave proti enemu ali drugemu trustu. Tu se uvede preiskava na podlagi državnih, a tam zoper na podlagi zvezinov zakonov. Večeraj se je morda tako postopalo proti premogarskemu in mesarskemu trustu, danes je oljini in tobaknemu trustu, a jutri je lahko na vrsti trusti smodnika ali katerigrasibodi džezigevega podjetja.

Boj proti trustom in njih izrastkom je postal moderni običaj. Ena lastnost se pa v tem boju ločenja, in to je — gorostasna ameriška reklama.

Nad Standard Oil Co. pred kratkim izrečena denarna kazen v znesku devetindvajset milijonov dolarjev in čez nič drugega kakor reklama.

In reklama je tudi, kar besedič predsednik Roosevelt o svojih "zmagah in udarcih" proti tru-

stovskemu zmaju, katerega je baje najmanj že dvamajstkrat podrl

— seveda le z jezikom. Ta reklama v okviru Tedijevega zabavljanja zoper truste ima pa svoj višek, kadar predsednik vsled neugodnega vpliva svojih bojevitih (!) govorane na borze, kako stvar dnes prekliče, kar je včeraj srečasno trdil. Ker se pa v takem slučaju naiš Teddy vsakemu sodržavljanju raje zameri, kakor pa "uglednim" kapitalistom, tedaj seveda ni čuda, če tako rad "popušča". Ko so ga nedavno cestro prijeli na ta način, je predsednik popuščajoče izjavil, da dobri (!!) trusti, t. j. taki, ki se omejujejo na zakone, naj bodo zastran njega brez strahu.

Roosevelt je govoril resnico. Ne dobrí (!) niti slabí trusti se ga ne boje. Kako velik strah imajo trusti pred njim, dokazuje dejstvo, da je mesarski trust, katerega rekord o dvomljivo čistem mesu je znan že celemu svetu, ne samo mirno prezrl predsednikove grožnje temveč tudi pogoljni neodvisno družbo United Dressed Beef Company.

Teddiejev boj proti trustom ni v istini nič drugačia kakor reklama za volilni manever. Svoje samo navidezno sovraštvo do trustov je Roosevelt dokazal že leta 1899 v Chicagi, ko je odločeno nasprotoval nasvetom, da bi se trusti podvrgli državnemu nadzorstvu. Takrat je rekel, da so trusti plod kulturnega razvoja, in da pod takro kontrolo bi se dala državnim nadzornikom prilika do — resilstev. Jako prijetno se je to slišalo iz ust mož, ki poseže najvišjo državno službo, kajti upoštevati moramo fakt, da pred osmimi leti niso bili trusti nič boljši, nego so danes. Standard Oil Co. je bila že takrat na trgu monopolizirana (samotrzna). Ta trditev, da so trusti produkt razvoja, jasno svedoči, kako prekleti male slabega je Roosevelt željal trustom, ko je po McKinleyevi smerti postal predsednik Združenih držav. Ves ta čas — čas Teddievega "vladanja" — so trusti na debelo izsesavali ljudstvo svoje stare pot naprej. Še na misel ni nikomur prišlo, da bi jih sodniško prijel, dasi je bil Shermanov protitrustni zakon, ki je več ali manj podlaga sedanjim procesom, sprejet že leta 1890.

Vprašanje, kako je Roosevelt tečem let svojega predsedništva spremenil — seveda na videz! — svoje mišenje glede trustov, je rešiti lahko. Večni demokratski kandidat za predsednika, William L. Bryan, je na svojih agitatorčnih potih vedno ponavljal zahtovo, da morajo trusti priti pod državno kontrolo. Ta ideja o trustni kontroli je ogajala ljudstvu zlasti delavstvu in malim industrijem in ravno radi popularnosti te ideje je Bryan pri večkratnih volitvah dobil veliko število glasov. In tu je prišel Roosevelt k Bryanu v šolo. Sprevidel je namreč, da bo v bodeči republikanski kandidatu težavnost po glasovem, če bo nasproten

kandidat razkrinkaval korumpirane kapitalistične zdržbe in terjal za iste državno kontrolo. Za vedeni volilec, kateri že sami poznavajo korupcijo velikih kapitalistov, bodo raje glasovali za takega kandidata in tu tiči nevarnost, da republikanska stranka pada iz površja. Idejo o omejitvi izkorisčanja po trustih je težko zadušiti, če je že prešla v meso in kri ljudstva.

Vse to je sprevidel Teddy in najdi! — zgrabil je puško in napovedal trustom — boj. Republikanska vlada — misil si je modri predsednik — si bo pri delavstvu, ki tvori večino volilev, pridobila največ simpatij ako zaročeno proti trustijanom. Ropotali bomo tako dolgo, dokler nam volileci ne poklonijo tudi tretji predsedniški term; če pa nam (Rooseveltu) ravno ne, pa vsaj pristašu naše stranke (n. pr. tajnik Taft).

To je edini namen, katerega kočce doseči Roosevelt s pomočjo svojega boja proti trustom.

Kot dodaten dokaz k temu ne- resnemu boju od strani predsednika naj še služi to, da se Roosevelt upira reformam varnostnega carinskega tarifa. Zakaj? Ta tarif, kakoršen je sedaj, pospešuje monopolizacijo trustov in ravno na podlagi tega tarifa so se trusti povspeli na višek samoučstva. Ali ni jasno torej, zakaj Roosevelt nasprotuje reformi tega tarifa?

Kenčno pa moramo priznati, da ima Roosevelt neresen boj proti trustom na sebi tudi nekaj dobrega. Sodniške preiskave, s katerimi "strasijo" truste, so na kapitalističnem moloku pustile male vrzel, kjer se nam nudi vpogled v mehanizem modernega kapitalizma. Prišlo je nehote manjšak na dan, kar ni posebno ljubo združenim kapitalistom niti Rooseveltu samemu; je pa važno za nas proletarce.

Vzemimo n. pr. zadnji naskok na Standard Oil trust. Tam se je dokazalo, da je trust in inozemstvu petrolej veliko eneje oddajan, kakor pa v Zdr. državah. Od junija 1. 1903 pa do avgusta leta 1905 je trust prodajal petrolej v Ameriki po 10.2c galon, a istodobno v Nemčiji pa po 7.3c galon. Ena podružnica tega trusta je imela cene za petrolej v Zdr. državah 8.2c galon, dočim je bil na tržih v iztočnih državah 4.8c galon. Ni čuda torej, da je ta trust že tako ogromen dobiček. Od 1. 1882 do 1906 se je na povprečni kapital \$91,434,574 izplačalo \$51,922,904 dividende; to je 24.15 odstotkov na leto. Po poročilih zvezinov komisarjev pa te številke še ne značijo vsega dobička.

(Dalje prih.)

CENIK

knjig, ki se dobivajo v salogi "Glas Svobode":	
Mali vitez I., II. in III. del .	3-50c
Kralj Matjaš	50c
Preko morja	40c
Opatov praporšček	35c
Jama nad Dobrušo	20c
Vrtomirov prstan	20c
Deteljice	20c
May Eri	20c
Tium Ling	20c
Strelec	25c
Fran baron Trenk	20c
Poslednji Mehikanec	25c
Na preriji	25c
Naseljenci	25c
Za kruhom	20c
Koristka	— 40
Gozdovnik	— 50

Beneški trgovec	— 40
Viljem baron Tegethoff	— 30
Venec slovanskih povejstij, zvezek IV., VIII. i., IX., vsak po	— 60c
Za srečo, — povest	— 50c
Amerika	— 20c
Spisi Andrejčetovega Jožeta, trije zvezki, vsak zvezek je celoten i. sam za-se ter obseža vsak par krajših, mičnih pripovedek; zvezek po	— 20c

Spisi Andrejčetovega Jožeta, trije zvezki, vsak zvezek je celoten i. sam za-se ter obseža vsak par krajših, mičnih pripovedek; zvezek po

Knjige pošiljamo poštne prosto.

Kdor želi imeti eno tih knjig, naj nam poštним potom pošlje načrtnino.

Vsek slovenski delavec mora citati "Glas Svobode"! Sodruži, širite ga!

Kasparjeva država na banka.

623 Blue Island Ave. Chicago, Ill.

plačuje od vlog 1. jan. pa 30 jun. in od 1. jul. pa do 30 dec. po 3 odstotke obresti.

Hranilni predel za \$3. na leto.

Pošilja se denar na vse dele sveta in prodaja se tudi vozne listke (šifkarte).

Denar se posojuje na posestva in zavarovalne police.

Ako hočete prihraniti nekaj dolarjev, kupite peči in pohištvo pr

NAS

Jas. Vasumpaur,

na voglu 18 in Paulina ul. Chicago, Ill.

MED NAMA!

Ako hočeš imeti dobro fotografijo, pridi k meni.

Jaz se bavim s tem poslom že 25 let in moj delokrog seje med tem časom zelo razširil. To pove dovolj. Pridi k meni in bodi prepričan, da ti izdelam po zmerni cene fino sliko v najbolj izdelovalnej fotografi, kar jih je na zapadni strani (West Side) mesta.

391—393 Blue Island Ave. vogal 14. Place. CHICAGO, ILL.

ESTABLISH 1883

PHONE CANAL 287

ZADOVOLJSTVO V ŽIVLJENJU

se uživa, ako sta mož in žena popolnoma zdravi. Osebe, ki so težko bolne na želodcu ali jetrah, so vedno čemerne, nezadovoljne in sitne. Naobratno so pa osebe, kajih želodec redno prebavlja zavžito hrano, odločne, vesele in polne življenja. Vsekako pa ima lahko vsak človek zdrav želodec, ki redno prebavlja, ako le rabi

Trinerjevo zdravilno grenko vino,

ki pospešuje sias do edi in prebavost. Ali veste, da pomeni trdno zdravje, ako se dobro prebavljena hrana spremeni v telesu v čisto kri, ki je glavni pogoj življenja.

Naročila za ta pripomoček so tako ogromna, da so pričeli to izvrstno sredstvo kar na debelo ponarejati, da bi varali ljudstvo. Ali naši čitatelji vedo, da je edino pristno

Trinerjevo zdravilno, grenko vino

najboljše domače zdravilo in namizno vino na svetu.

Dober tek.

Izborno prebavljanje.

Trdno zdravje.

To je zdravilo, kakernekemu ni para na svetu. Ako je rabite, odvzamete mnogo bolzni od sebe. Rabite je, da vam bodo boljše dišale jedi, kot krepčalo in čistilca krvi, branite bolezni.

POZOR! Kedarkoli rabite Trinerjevo zdravilno grenko vino kot lek, tedaj ne smete uživati drugih opojnih in slabib pičač.

V LEKARNAH

Jože Triner

799 So. Ashland Ave.,

CHICAGO, ILLINOIS.

Mi jamčimo za pristnost in polno moč naslednjih specijitet:

Trinerjev brinovec, slivovka, tropinjevec, konjak.